

**הראל עצמה תעוז מסלולית
בניהול
הראל גמל והשתלמות בע"מ**

**סקירת הנהלה
לשנה שהסתיימה ביום
31 בדצמבר 2015**

תוכן עניינים

3	1. מאפיינים כלליים של קופת הגמל
3	א. תיאור כללי של קופת הגמל ושל החברה המנהלת אותה
3	ב. מועד הקמת קופת הגמל
3	ג. רשימת מסלולי השקעה, הקודים שלהם ומועד תחילת פעילותם
4	ד. שינויים מהותיים בשנת הדיווח הנובעים ממיזוגים, מכירות או רכישות
4	ה. שיעורי ההפרשות המרביים שרשאית קופת הגמל לקבל ומטרתן
4	ו. שינוי מסמכי יסוד במהלך תקופת הדוח ועד ליום פרסומו
5	2. ניתוח זכויות עמיתי קופת הגמל
5	א. יחס נזילות
5	ב. משך חיים ממוצע של החיסכון
6	ג. שינוי במספר העמיתים
6	ד. ניתוח והסברים בגין הנתונים המוצגים לעיל
7	3. מידע אודות דמי ניהול
7	א. שיעור דמי הניהול
11	ב. מידע אודות חמשת המעסיקים הגדולים בקופה
12	4. ניתוח מדיניות השקעה
12	א. מדיניות ההשקעה
12	ב. ניתוח והסבר שינויים מהותיים בסעיפי ההשקעות לעומת שנה קודמת
14	5. ניהול סיכונים
14	א. מדיניות ניהול הסיכונים ותיאור השיטות וההערכות בחברה המנהלת
14	ב. סיכוני נזילות
15	ג. סיכוני שוק
21	ד. סיכוני אשראי
27	ה. סיכונים גיאוגרפיים
33	ו. גורמי סיכון נוספים המשפיעים על פעילות הקופה
33	ז. גורמי סיכון על פי טיבם
34	6. נושאים אליהם הפנה רואה החשבון את תשומת ליבו בחוות דעתו
34	7. בקרות ונהלים לגבי גילוי ובקרה פנימית על דיווח כספי

1. מאפיינים כלליים של קופת הגמל

א. תיאור כללי של קופת הגמל ושל החברה המנהלת אותה

קופת הגמל:

- שם קופת הגמל: הראל עצמה תעוז (להלן - הקופה), והחל מיום 1 בינואר 2016, בשמה החדש, הראל קופת גמל.
  - סוג קופת הגמל: קופת גמל מסלולית לחיסכון, לתגמולים ופיצויים.
  - קוד הקופה: 512205204-00000000000101-0000-000
  - סוג העמיתים: עצמאיים ושכירים המפקידים כספי תגמולים ופיצויים.
- הקופה מנוהלת בנאמנות בידי חברה מנהלת שהינה משקיע מוסדי. הקופה נועדה לחיסכון לטווח ארוך ובינוני. פעילות הקופה כפופה לרישוי המתקבל מאגף שוק ההון באוצר בהתאם לדינים הרלוונטיים החלים על פעילותה המפוקחת על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון במשרד האוצר (להלן - הממונה על שוק ההון או הממונה).

החברה המנהלת:

- שם החברה המנהלת: הראל גמל והשתלמות בע"מ (להלן - החברה המנהלת או החברה).
- החברה המנהלת הינה חברה בבעלות מלאה, בעקיפין, של הראל השקעות בביטוח ושירותים פיננסיים בע"מ (להלן - הראל השקעות), בהיותה מוחזקת ב-100% בידי הראל חברה לביטוח בע"מ (להלן - הראל ביטוח), חברה בבעלות מלאה של הראל השקעות.
- בשנת הדיווח לא חלו שינויים במבנה האחזקות של החברה המנהלת. למיזוג חברת הראל עתידית קופות גמל בע"מ (להלן - הראל עתידית) לתוך החברה, ומיזוג טכני של קופת הראל גילעד גמל לתוך הקופה, ביום 1 בינואר 2016, ראה באור 1 ובאור 17 בדוח כספי של הקופה.
- לפרוט מבנה האחזקות של החברה המנהלת, ראה סעיף 1.1.2 בדוח תאור עסקי תאגיד של החברה המנהלת.

ב. מועד הקמת קופת הגמל

- הקופה הוקמה בשנת 1957.
- ביום 27 בדצמבר 2006 הושלמה עסקה במסגרתה רכשה הראל ביטוח מבנק לאומי לישראל בע"מ ולאומי שרותי שוק ההון בע"מ את הקופה.
- בחודש יולי 2008 הפכה הקופה לקופה מסלולית עקב הוספת שני מסלולי השקעה (מסלול שקלי ומסלול ללא מניות) לצד אפיק השקעה קיים (מסלול כללי).
- ביום 5 באוקטובר 2011 ניתן אישור המפקח לביצוע מיזוג מסלולי קופת הראל תעוז ומסלולי קופת הראל קופת גמל לתוך קופת הראל עצמה - מסלולית. ביום 1 בינואר 2012 בוצע המיזוג כאמור. שמה של הקופה הממוזגת שונה להראל - עצמה תעוז מסלולית.
- נכון ליום 31 בדצמבר 2015 כוללת הקופה שמונה מסלולי השקעה. להוספת מסלולי השקעה בקופה, החל מיום 1 בינואר 2016, ראה סעיף ו' להלן.

ג. רשימת מסלולי השקעה, הקודים שלהם ומועד תחילת פעילותם

להלן רשימת מסלולי ההשקעה בקופה, הקודים שלהם ומועדי תחילת פעילותם:

שם המסלול	קוד המסלול	מועד תחילת פעילות
הראל עצמה תעוז	512205204-00000000000101-0101-000	1957
הראל קופת גמל	512205204-00000000000101-0153-000	1998
הראל גמל בז (מנייתי)	512205204-00000000000101-0761-000	2001
הראל גמל שחף (עד 10% מניות)	512205204-00000000000101-0762-000	2001
הראל עצמה שקלי קצר	512205204-00000000000101-1334-000	2008
הראל עצמה ללא מניות	512205204-00000000000101-1335-000	2008
הראל עצמה שקלי	512205204-00000000000101-1368-000	2008
הראל עצמה אג"ח	512205204-00000000000101-1484-000	2009

ד. שינויים מהותיים בשנת הדיווח הנובעים ממיזוגים, מכירות או רכישות

אין שינוי בשנת הדוח. לשינוי מבני ביום 1 בינואר 2016 ראה סעיף א' לעיל.

ה. שיעורי הפרשות המרביים שרשאית קופת הגמל לקבל ומטרותן

הפרשות מעביד: לפי השיעורים והתנאים הקבועים בתקנה 19 לתקנות מס הכנסה. הפרשות עובד: לפי השיעורים והתנאים הקבועים בתקנה 19 לתקנות מס הכנסה. הפרשות מעביד: עד 8 1/3% מהמשכורת- על חשבון פיצויים. הפרשות עצמאי: לפי תקנות מס הכנסה- על חשבון תגמולים.

ו. שינוי מסמכי יסוד במהלך תקופת הדוח ועד ליום פרסומו

במהלך תקופת הדוח לא חלו שינויים במסמכי היסוד של הקופה.

בהתאם למכתב שפורסם ביום 8 ביולי 2015, על ידי הממונה, למנהלי חברות המנהלות קופות גמל, שעניינו "התאמת תקנוני קופת גמל לחוזר מסלולי השקעה" ולנוסח תקנון תקני לקופת גמל שצורף למכתב כאמור ובנוסף למיזוג קופת הראל גילעד גמל לקופה כתוצאה ממיזוג חברת הראל עתידית לתוך החברה המנהלת, ביום 1 בינואר 2016, תוקן תקנון הקופה להלן עיקרי השינויים:

- נערכו התאמות בהתאם לתקנון התקני שפורסם על ידי הממונה.
- נפתחו מסלולים למודל לפי גיל בהתאם למסלולי השקעה קיימים והותאמה מדיניות ההשקעה התקנונית במסלולים אלה בהתאם להוראות סעיף 4ט' לחוזר 2015-9-7, חוזר מסלולי השקעה.
- הותאמה מדיניות ההשקעה התקנונית במסלולי השקעה מתמחים להוראות הממונה.
- בוטל הסדר הערבות לעמיתים.

ביום 24 בפברואר 2016 אושר תיקון נוסף לתקנון הקופה שייכנס לתוקפו ביום 1 במאי 2016 כך שמסלול אג"ח הוגבל ל-20% מניות ושם המסלול שונה בהתאם להראל אג"ח עד 20% מניות.

לרשימת מסלולי ההשקעה הקיימים בקופה, החל מיום 1 בינואר 2016, ראה באור 17, בדבר אירועים לאחר תאריך הדיווח, בדוח הכספי של הקופה.

2. ניתוח זכויות עמיתי קופת הגמל

א. יחס נזילות

שיעור הסכומים שהעמיתים בקופת הגמל רשאים למשוך ממנה מתוך כלל נכסי קופת הגמל, לתאריך הדוח:

2015	
%	
80.09	הראל עצמה תעוז
64.91	הראל קופת גמל
62.84	הראל גמל בז (מנייתי)
89.86	הראל גמל שחף (עד 10% מניות)
89.50	הראל עצמה שקלי קצר
94.73	הראל עצמה ללא מניות
81.28	הראל עצמה שקלי
88.82	הראל עצמה אג"ח

ב. משך חיים ממוצע של החיסכון

משך החיים הממוצע של זכויות העמיתים, עבור אותם עמיתים שחסכוניתיהם טרם הבשילו:

2015	
שנים	
6.88	הראל עצמה תעוז
10.05	הראל קופת גמל
10.29	הראל גמל בז (מנייתי)
6.47	הראל גמל שחף (עד 10% מניות)
6.97	הראל עצמה שקלי קצר
6.14	הראל עצמה ללא מניות
8.41	הראל עצמה שקלי
8.30	הראל עצמה אג"ח

ג. שינוי במספר העמיתים

להלן השינוי במספר חשבונות עמיתי הקופה בשנת הדוח, בגין כל מסלולי הקופה:

מספר חשבונות העמיתים				סוג העמיתים
לסוף השנה	נסגרו השנה	נפתחו השנה	לתחילת השנה	
125,562	8,764	8,140	126,186	שכירים
211,110	21,431	3,514	229,027	עצמאיים
336,672	30,195	11,654	355,213	סה"כ
				מתוכם חשבונות ביתרה של עד
				500 ש"ח ללא תנועה בשנה
				האחרונה
57,829			59,254	

ד. ניתוח והסברים בגין הנתונים המוצגים לעיל

לאור הנתונים לעיל, ומאחר ורב נכסי הקופה הינם סחירים או נזילים (כ- 72% במסלול הראל עצמה תעוז, כ-75% במסלול הראל קופת גמל, כ-99% במסלול הראל גמל בז (מניית), כ- 69% במסלול הראל גמל שחף (עד 10% מניות), כ- 98% במסלול הראל עצמה שקלי קצר, כ- 88% במסלול הראל עצמה ללא מניות, כ- 95% במסלול הראל עצמה שקלי וכ-88% במסלול הראל עצמה אג"ח), לא צופה הנהלת הקופה בעיה באשר לנזילות נכסים ביחס להוראות המשיכה של העמיתים.

3. מידע אודות דמי ניהול

א. שיעור דמי הניהול

הראל עצמה תעוז

מספר חשבונות העמיתים ליום 31 בדצמבר 2015						דמי ניהול מנכסים
עמיתים לא פעילים	עמיתים פעילים					
	דמי ניהול מהפקדות					
	3%-4%	2%-3%	1%-2%	0%-1%	0%	
356	152	-	-	-	63	0%-0.25%
17,353	119	-	-	-	8,936	0.25%-0.5%
16,331	301	34	7	-	8,820	0.5%-0.75%
190,150	15,788	505	25	1	20,212	0.75%-1.05%
סך הנכסים, נטו באלפי ש"ח ליום 31 בדצמבר 2015						דמי ניהול מנכסים
עמיתים לא פעילים	עמיתים פעילים					
	דמי ניהול מהפקדות					
	3%-4%	2%-3%	1%-2%	0%-1%	0%	
47,959	1,741	-	-	-	13,674	0%-0.25%
1,618,393	6,722	-	-	-	876,685	0.25%-0.5%
2,059,130	18,002	5,120	1,280	-	748,604	0.5%-0.75%
5,198,640	617,741	29,727	1,948	343	716,029	0.75%-1.05%

סך ההוצאות הישירות הנגבות מהעמיתים במסלול, נוסף לדמי הניהול, הינו 16,572 אלפי ש"ח. לפירוט הרכב ההוצאות, ראה ביאור 11 בדבר הוצאות ישירות בדוח הכספי.

הראל קופת גמל

מספר חשבונות העמיתים ליום 31 בדצמבר 2015						דמי ניהול מנכסים
עמיתים לא פעילים	עמיתים פעילים					
	דמי ניהול מהפקדות					
	3%-4%	2%-3%	1%-2%	0%-1%	0%	
120	43	-	-	-	79	0%-0.25%
1,299	14	1	-	-	977	0.25%-0.5%
3,856	230	6	-	-	2,887	0.5%-0.75%
19,277	4,848	151	2	1	7,612	0.75%-1.05%
סך הנכסים, נטו באלפי ש"ח ליום 31 בדצמבר 2015						דמי ניהול מנכסים
עמיתים לא פעילים	עמיתים פעילים					
	דמי ניהול מהפקדות					
	3%-4%	2%-3%	1%-2%	0%-1%	0%	
13,561	700	-	-	-	4,016	0%-0.25%
133,768	1,153	18	-	-	82,396	0.25%-0.5%
275,898	5,142	525	-	-	133,686	0.5%-0.75%
382,613	78,475	2,480	9	15	140,750	0.75%-1.05%

סך ההוצאות הישירות הנגבות מהעמיתים במסלול, נוסף לדמי הניהול, הינו 1,624 אלפי ש"ח. לפירוט הרכב ההוצאות, ראה ביאור 11 בדבר הוצאות ישירות בדוח הכספי.

הראל גמל בז (מנייתי)

מספר חשבונות העמיתים ליום 31 בדצמבר 2015						דמי ניהול מנכסים
עמיתים לא פעילים	עמיתים פעילים					
	דמי ניהול מהפקדות					
	3%-4%	2%-3%	1%-2%	0%-1%	0%	
21	8	-	-	-	6	0%-0.25%
227	-	-	-	-	106	0.25%-0.5%
570	14	-	1	-	346	0.5%-0.75%
1,595	141	3	-	-	324	0.75%-1.05%

סך הנכסים, נטו באלפי ש"ח ליום 31 בדצמבר 2015						דמי ניהול מנכסים
עמיתים לא פעילים	עמיתים פעילים					
	דמי ניהול מהפקדות					
	3%-4%	2%-3%	1%-2%	0%-1%	0%	
2,461	15	-	-	-	104	0%-0.25%
19,003	-	-	-	-	6,272	0.25%-0.5%
30,445	1,000	-	1	-	15,603	0.5%-0.75%
40,014	5,297	27	-	-	11,889	0.75%-1.05%

סך ההוצאות הישירות הנגבות מהעמיתים במסלול, נוסף לדמי הניהול, הינו 145 אלפי ש"ח. לפירוט הרכב ההוצאות, ראה ביאור 11 בדבר הוצאות ישירות בדוח הכספי.

הראל גמל שחף (עד 10% מניות)

מספר חשבונות העמיתים ליום 31 בדצמבר 2015						דמי ניהול מנכסים
עמיתים לא פעילים	עמיתים פעילים					
	דמי ניהול מהפקדות					
	3%-4%	2%-3%	1%-2%	0%-1%	0%	
36	9	-	-	-	28	0%-0.25%
968	6	-	-	-	306	0.25%-0.5%
4,004	52	6	1	-	1,765	0.5%-0.75%
5,743	989	7	-	-	2,226	0.75%-1.05%

סך הנכסים, נטו באלפי ש"ח ליום 31 בדצמבר 2015						דמי ניהול מנכסים
עמיתים לא פעילים	עמיתים פעילים					
	דמי ניהול מהפקדות					
	3%-4%	2%-3%	1%-2%	0%-1%	0%	
9,313	9	-	-	-	4,673	0%-0.25%
225,803	256	-	-	-	35,767	0.25%-0.5%
748,867	3,835	789	482	-	110,444	0.5%-0.75%
428,125	26,793	293	-	-	72,779	0.75%-1.05%

סך ההוצאות הישירות הנגבות מהעמיתים במסלול, נוסף לדמי הניהול, הינו 1,402 אלפי ש"ח. לפירוט הרכב ההוצאות, ראה ביאור 11 בדבר הוצאות ישירות בדוח הכספי.

הראל עצמה שקלי קצר

מספר חשבונות העמיתים ליום 31 בדצמבר 2015					
עמיתים לא פעילים	עמיתים פעילים				
	דמי ניהול מהפקדות				
	3%-4%	2%-3%	1%-2%	0%-1%	0%
8	4	-	-	-	1
269	1	-	-	-	360
449	13	1	1	-	159
2,064	404	11	-	-	910

דמי ניהול מנכסים
0%-0.25%
0.25%-0.5%
0.5%-0.75%
0.75%-1.05%

סך הנכסים, נטו באלפי ש"ח ליום 31 בדצמבר 2015					
עמיתים לא פעילים	עמיתים פעילים				
	דמי ניהול מהפקדות				
	3%-4%	2%-3%	1%-2%	0%-1%	0%
1,005	10	-	-	-	*-
45,977	*-	-	-	-	30,909
68,391	469	205	68	-	14,966
101,030	9,075	553	-	-	13,382

דמי ניהול מנכסים
0%-0.25%
0.25%-0.5%
0.5%-0.75%
0.75%-1.05%

* פחות מ-1 אלפי ש"ח.

סך ההוצאות הישירות הנגבות מהעמיתים במסלול, נוסף לדמי הניהול, הינו 15 אלפי ש"ח. לפירוט הרכב ההוצאות, ראה ביאור 11 בדבר הוצאות ישירות בדוח הכספי.

הראל עצמה ללא מניות

מספר חשבונות העמיתים ליום 31 בדצמבר 2015					
עמיתים לא פעילים	עמיתים פעילים				
	דמי ניהול מהפקדות				
	3%-4%	2%-3%	1%-2%	0%-1%	0%
1	3	-	-	-	1
130	2	-	-	-	104
586	7	1	-	-	150
1,176	230	2	-	-	701

דמי ניהול מנכסים
0%-0.25%
0.25%-0.5%
0.5%-0.75%
0.75%-1.05%

סך הנכסים, נטו באלפי ש"ח ליום 31 בדצמבר 2015					
עמיתים לא פעילים	עמיתים פעילים				
	דמי ניהול מהפקדות				
	3%-4%	2%-3%	1%-2%	0%-1%	0%
-	1	-	-	-	301
34,786	128	-	-	-	7,855
135,232	701	200	-	-	13,648
81,197	4,634	*-	-	-	9,947

דמי ניהול מנכסים
0%-0.25%
0.25%-0.5%
0.5%-0.75%
0.75%-1.05%

* פחות מ-1 אלפי ש"ח.

סך ההוצאות הישירות הנגבות מהעמיתים במסלול, נוסף לדמי הניהול, הינו 140 אלפי ש"ח. לפירוט הרכב ההוצאות, ראה ביאור 11 בדבר הוצאות ישירות בדוח הכספי.

הראל עצמה שקלי

מספר חשבונות העמיתים ליום 31 בדצמבר 2015						דמי ניהול מנכסים
עמיתים לא פעילים	עמיתים פעילים					
	דמי ניהול מהפקדות					
	3%-4%	2%-3%	1%-2%	0%-1%	0%	
4	6	-	-	-	-	0%-0.25%
80	-	-	-	-	50	0.25%-0.5%
344	57	2	-	-	138	0.5%-0.75%
1,007	414	9	1	-	438	0.75%-1.05%

סך הנכסים, נטו באלפי ש"ח ליום 31 בדצמבר 2015						דמי ניהול מנכסים
עמיתים לא פעילים	עמיתים פעילים					
	דמי ניהול מהפקדות					
	3%-4%	2%-3%	1%-2%	0%-1%	0%	
379	1	-	-	-	-	0%-0.25%
13,852	-	-	-	-	3,973	0.25%-0.5%
30,953	803	84	-	-	8,542	0.5%-0.75%
42,999	7,777	134	16	-	14,625	0.75%-1.05%

סך ההוצאות הישירות הנגבות מהעמיתים במסלול, נוסף לדמי הניהול, הינו 36 אלפי ש"ח. לפירוט הרכב ההוצאות, ראה ביאור 11 בדבר הוצאות ישירות בדוח הכספי.

הראל עצמה אג"ח

מספר חשבונות העמיתים ליום 31 בדצמבר 2015						דמי ניהול מנכסים
עמיתים לא פעילים	עמיתים פעילים					
	דמי ניהול מהפקדות					
	3%-4%	2%-3%	1%-2%	0%-1%	0%	
1	-	-	-	-	-	0%-0.25%
32	-	-	-	-	7	0.25%-0.5%
129	-	-	-	-	19	0.5%-0.75%
332	39	1	-	-	72	0.75%-1.05%

סך הנכסים, נטו באלפי ש"ח ליום 31 בדצמבר 2015						דמי ניהול מנכסים
עמיתים לא פעילים	עמיתים פעילים					
	דמי ניהול מהפקדות					
	3%-4%	2%-3%	1%-2%	0%-1%	0%	
5	-	-	-	-	-	0%-0.25%
4,133	-	-	-	-	599	0.25%-0.5%
17,002	-	-	-	-	764	0.5%-0.75%
15,798	660	10	-	-	4,012	0.75%-1.05%

סך ההוצאות הישירות הנגבות מהעמיתים במסלול, נוסף לדמי הניהול, הינו 25 אלפי ש"ח. לפירוט הרכב ההוצאות, ראה ביאור 11 בדבר הוצאות ישירות בדוח הכספי.

ב. מידע אודות חמשת המעסיקים הגדולים בקופה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015	
0.42	שיעור דמי ניהול מהפקדות ממוצע בפועל עבור חמשת המעסיקים הגדולים (באחוזים)
0.64	שיעור דמי ניהול מנכסים ממוצע בפועל עבור חמשת המעסיקים הגדולים (באחוזים)
702,412	סך היקף נכסים מנוהל עבור חמשת המעסיקים הגדולים (באלפי ש"ח)
4.46	שיעור הנכסים המנוהל עבור חמשת המעסיקים הגדולים מתוך סך נכסים נטו (באחוזים)
8,229	מספר חשבונות עמיתים כולל של חמשת המעסיקים גדולים
2.44	שיעור חשבונות עמיתים כולל של חמשת המעסיקים גדולים מתוך סך העמיתים (באחוזים)

4. ניתוח מדיניות השקעה

א. מדיניות ההשקעה

מידע בדבר מדיניות ההשקעה של מסלולי ההשקעה לשנת הדוח, פורט באתר האינטרנט של החברה המנהלת בכתובת:

<https://www.harel-group.co.il/about/harel-group/gemel-and-study-funds/Pages/investment-policy.aspx?isfromsearch=1#2015>

ב. ניתוח והסבר שינויים מהותיים בסעיפי ההשקעות לעומת שנה קודמת

להלן תמצית השינויים בשוק ההון והתייחסות חטיבת ההשקעות של החברה אליהם:

נושא	תיאור פעולות החברה
השינוי במדד המחירים לצרכן, התפתחויות האינפלציה והגורמים להשפעה על עליית המדד	מדד המחירים לצרכן ירד ב-1.0% בשנת 2015, האינפלציה השלילית נבעה בעיקר מירידה במחירי הסחורות והאנרגיה, ממעורבות ממשלתית (לרבות הורדת המע"מ, ביטול האגרה, הפחתת מחירי החשמל והמים ועוד) וכן כתוצאה מהמשך תחרותיות גבוהה, בעיקר בתחומי התקשורת והקמעונאות. ציפיות האינפלציה המשיכו לרדת גם בשנת 2015, במיוחד בטווח הקצר, אך גם בטווח הארוך. חטיבת ההשקעות ניצלה את הירידה בציפיות האינפלציה לשמירה על מרכיב משמעותי של צמודי מדד, באמצעות אג"ח ממשלתיות, קונצרניות ועסקאות אשראי.
שער החליפין של השקל	השקל התחזק בשנת 2015 ב-7% מול סל המטבעות (בעיקר לעומת האירו – השקל התחזק בכ-10%, כאשר לעומת הדולר השינוי היה מזער). התיסוף לעומת סל המטבעות התרחש למרות הפחתת ריבית בנק ישראל במהלך הרבעון הראשון, רכישות מט"ח ע"י בנק ישראל ותנודתיות גבוהה בשווקים הפיננסיים, ונתמכה בהמשך גידול בעודף בחשבון השוטף של מאזן התשלומים, ירידת מחירי הנפט, ורכישות משמעותיות של חברות טכנולוגיה ישראליות ע"י משקיעים זרים. חשיפת המט"ח בתיקים לא השתנתה באופן משמעותי, לאור ההערכות כי בטווח הארוך הלחצים להמשך התחזקות של השקל יימשכו בשל השפעת הגז הטבעי, הנפקות של חברות ישראליות בחו"ל והשקעות זרות בישראל.
התפתחות שעורי ריבית	בנק ישראל הפחית את הריבית במהלך הרבעון הראשון (ריבית חודש פברואר) של השנה מ-0.25% ל-0.1%. הפחתת הריבית באה על רקע המשך המדיניות המוניטרית המרחיבה של הבנקים המרכזיים בעולם ("מלחמת המטבעות"), בעיקר הבנק המרכזי בגוש האירו, התחזקות השקל, והציפיות האינפלציוניות הנמוכות. עקום התשואות הממשלתי השקלי ירד במהלך השנה, הן בשל הפחתת ריבית בנק ישראל והן בהשפעת ירידת התשואות מקבילה באירופה ובארצות הברית, וירידה נוספת בציפיות האינפלציה. במהלך השנה שמרה חטיבת ההשקעות על מח"מ קצר יחסית בתיק הממשלתי בארץ ובאג"ח בחו"ל, ומח"מ ממוצע בינוני בתיק הקונצרני.

תיאור פעולות החברה	נושא
<p>הגירעון התקציבי בשנת 2015 היה נמוך משמעותית מהתחזית של משרד האוצר בתחילת השנה ועמד על 2.15% מהתוצר, בעיקר בשל ביצוע חסר של סעיפי ההוצאות ("תקציב 1/12" במהלך המחצית הראשונה של השנה עקב הקדמת הבחירות) וגבית מיסים גבוהה מהתחזיות בעיקר בענף הנדל"ן והרכב. בשנת 2016 ובשנת 2017 הגירעון צפוי לגדול, לנוכח התחזית לגידול בהוצאות הממשלה, לרבות עליה בהוצאות שכר לעובדי המדינה, עליה בהוצאות הבטחון וירידה בהכנסות ממע"מ (שהופחת במהלך השנה הנוכחית) וממכירת קרקעות (בשל הטבות "מחיר למשתכן"). מימון הגירעון באמצעות הנפקות ומיחזור החוב הממשלתי בוצעו בתנאי ריבית נוחים יחסית לתקציב המדינה, מגמה שצפויה להימשך גם בשנת 2016.</p>	<p>ניתוח הגרעון בתקציב המדינה ומימונו</p>
<p>שווקי המניות בעולם היו תנודתיים בשנת 2015, כאשר מדד ה-MSCI העולמי ברוטו נותר כמעט ללא שינוי, מדד S&P500 בארה"ב ירד כ-1%, יפן וגרמניה עלו בכ-9%, ואילו מדד MSCI של השווקים המתעוררים רשם ירידות חדות של 15% על רקע ירידת מחירי הנפט והסחורות, והחשש מהאטה בצמיחה בסין. שוק המניות בישראל (מדד ת"א 100) עלה בכ-2% במהלך השנה, כאשר מדד מניות היתר עלה בכ-26% במהלך השנה. לנוכח התמחור הסביר של שווקי המניות (באופן יחסי לאפיקים האחרים) שמרה החברה על רמת החשיפה למניות במרבית המסלולים. מרכיב החשיפה לחו"ל בתיק המניות קטן מעט, לסביבות 60% מסך החשיפה למניות.</p>	<p>שוק המניות</p>
<p>מרווחי האשראי על אגרות החוב הקונצרניות עלו מעט במהלך השנה, בעיקר בשל פדיונות בקרנות הנאמנות (לעומת גיוס בהיקפים גבוהים בשנה קודמת), ריבוי הנפקות במהלך השנה ופתיחת מרווחים באג"ח בחו"ל. במהלך השנה בוצעו השקעות בהיקפים גבוהים במוצרי חוב חברות – בעיקר בעסקאות אשראי לא סחיר, וכן באגרות חוב קונצרניות (בעיקר בהנפקות), ובאג"ח בחו"ל, תוך הקפדה על בחינת הסיכון והתשואה, מגבלות החשיפה לתאגיד, לקבוצת תאגידים ולקבוצות דירוג ומגבלות נוספות אשר אושרו בדירקטוריון החברה.</p>	<p>אג"ח קונצרני ומוצרי חוב</p>
<p>החברה המשיכה לנצל את הגידול בהיקפי הכספים שעוקבים באופן טכני אחרי המדדים בעיקר לצורך שיפור הרכבי תיק ההשקעות, כאשר ניירות ערך שעלו באופן מוגזם בכניסתם למדדים נמכרו על ידינו וניירות שירדו באופן מוגזם עקב יציאתם מהמדדים נרכשו.</p>	<p>מוצרי מדדים</p>
<p>החברה שמרה על מדיניותה בתחום הנגזרים, לפיה הם משמשים בעיקר אמצעי להתאמה מהירה של הרכבי האפיקים בתיק להחלטות ועדות ההשקעה, לניהול יעיל של החשיפות בחו"ל ללא חשיפת המטבע, ללא פעילות באסטרטגיות או לקיחת פוזיציות על כיווני השוק או סטיות התקן.</p>	<p>נכסים נגזרים לרבות אופציות על מדד מעו"ף, שקל/דולר, חוזים עתידיים</p>
<p>במהלך השנה, לנוכח התשואות הנמוכות בשוקי האג"ח הממשלתי והקונצרני, המשיכה חטיבת ההשקעות במאמצים למציאת השקעות ישירות באשראי, תשתיות, השקעות פרטיות ונדל"ן, תוך שמירה על רמת סיכון לא גבוהה ופיזור גבוה.</p>	<p>השקעות בנכסים אלטרנטיביים, לרבות נדל"ן, תשתיות והשקעות פרטיות</p>

5. ניהול סיכונים

החוזר המאוחד, פרק 10 - ניהול סיכונים, אשר פורסם ב-15 בינואר 2014 החליף את חוזר גמל מספר 2009-2-3 בנושא "מערך ניהול ובקרת סיכונים בחברות מנהלות של קופות גמל" אשר פורסם באוגוסט 2009. החוזר נועד להסדיר תשתית להבנה, זיהוי ומדידה של סיכוני שוק, אשראי ונזילות הגלומים בנכסי ההשקעה המוחזקים כנגד חסכוניות העמיתים בקופות גמל, למעקב שוטף אחריהם, לקבלת החלטות ולקביעת מדיניות המבוססות עליהם ולהבטחת מסגרת דיווחים מתאימה. החוזר מחייב מינוי מנהל סיכונים אובייקטיבי ובלתי תלוי במערך ההשקעות והאשראי של החברות המנהלות אשר יספק לדירקטוריון החברה המנהלת, הנהלתה, ועדת ההשקעה וועדת האשראי שלה תמונת מצב אובייקטיבית ומקיפה יותר אודות הסיכונים הגלומים בנכסי ההשקעה המוחזקים כנגד חסכוניות העמיתים.

ניהול תיק ההשקעות של הקופה נעשה תוך חתיירה לאיזון בין המטרה של השגת תשואה מקסימאלית על הנכסים לבין הסיכון הכרוך בהשקעות ורמת הנזילות הנדרשת כדי לממן פעילות זו ופעילות משיכות והעברות של כספים על ידי העמיתים.

דירקטוריון החברה קבע מדיניות השקעות אשר מגבילה את רמות החשיפה אליהן ניתן להגיע בכל אחד מאפיקי ההשקעה. מגבלות הדירקטוריון מחייבות את ועדת ההשקעות ומגבילות את רמת הסיכון של קופות הגמל המנוהלות על ידי החברה. ועדת ההשקעות דנה בישיבותיה בתמהיל ההשקעות של קופות הגמל המנוהלות על ידי החברה ומקבלת החלטות לגבי הקצאת הנכסים בין האפיקים השונים בהתאם להערכות סיכונים המבוססות על נתונים מאקרו כלכליים ותחזיות לגבי שוקי ההון וגורמי הסיכון. דיווחי ניהול סיכונים המוצגים לוועדת השקעות מציגים אומדים להפסד פוטנציאלי הצפוי לתיק נכסים בשל התממשות סיכוני השוק. ועדת השקעות מקבלת גם דיווחים רבעוניים בדבר החשיפות הבאות: חשיפה למנפיק, חשיפה לקבוצת לוויים, חשיפה לדירוגים, חשיפה ענפית, חשיפה גיאוגרפית וחשיפה מטבעית.

הועדה בוחנת ומתאימה את מדיניות ההשקעות וביצועה בשוטף לנוכח ההתפתחויות בנכסיה, במאפייני עמיתיה ובשווקים.

להלן פירוט הסיכונים המרכזיים להם חשופה הקופה ואופן הטיפול בהם:

א. מדיניות ניהול הסיכונים ותיאור השיטות וההערכות בחברה המנהלת

לעניין פירוט מדיניות ניהול הסיכונים ותיאור השיטות וההערכות בחברה המנהלת של קופת הגמל ראה ביאור 21 בדוחות הכספיים של החברה המנהלת.

ב. סיכוני נזילות

סיכון נזילות ניתן לפיצול על פני שני רבדים: סיכון נזילות ברמת קופת גמל, וסיכון נזילות ברמה מקרו כלכלית.

הסיכון ברובד הראשון נובע מאי ודאות לגבי שינויים אפשריים בהיקף משיכת כספים מהקופה, העשויים להביא למצב בו הקופה תידרש לממש במהירות נכסים בהיקף ניכר על מנת לשלם לעמיתים המושכים או המניידים לקופות אחרות. סיכון זה גורם לאי ודאות לגבי היקף החזקת נכסים סחירים ונזילים על מנת שלא להגיע למצב בו לא יהיה ניתן לבצע תשלומים לעמיתים מושכים ומעבירים. סיכון זה קשור בהיקף חסכון העמיתים הזכאים למשיכה אל מול אורך החיים הממוצע של נכסי הקופה ונזילותם וכן מגורמים חיצוניים של הגברת תחרות ומעבר בין קופות גמל.

הגברת התחרותיות הביאה להגדלת הצורך בהתמודדות עם סיכון זה. הקופות נאלצות לשמור רמות נזילות גבוהות יותר כבטחון לביצוע התשלומים וההעברות. העלאת מרכיב הנזילות והקטנת אופק התכנון הפיננסי בשל סיכון זה מקטין את יכולת הקופות לתכנון ארוך טווח בחלק הנזיל המיועד למקרים אלו.

הסיכון ברובד השני נובע מהאפשרות של שינוי טעמי העמיתים בכלל קופות הגמל. מצב זה יכול לגרום למימוש סכומי כספים גדולים בפרק זמן קצר. דרישה כזו עלולה לסכן את יציבות שוק ההון והכספים בארץ. לצורך ניהול סיכון הנזילות קופות הגמל מחזיקות בנכסים נזילים, כגון מזומנים, שווי מזומנים ופיקדונות לתקופה של עד חודש ימים וכן בנכסים בעלי סחירות גבוהה שניתנים למימוש בקלות יחסית.

ניתוח נזילות הקופה

ליום 31 בדצמבר 2015								נזילות (בשנים)
נכסים נטו (באלפי ש"ח)								
הראל עצמה אג"ח	הראל עצמה שקלי	הראל עצמה ללא מניות	הראל עצמה שקלי קצר	הראל גמל שחף (עד 10% מניות)	הראל גמל בז (מניית)	הראל קופת גמל	הראל עצמה תעוז	
37,831	117,376	253,699	279,204	1,145,861	130,228	940,121	8,650,461	נכסים נזילים וסחירים
313	626	2,025	1,995	26,249	28	15,537	133,828	מח"מ של עד שנה
4,321	5,732	23,858	4,557	344,135	1,819	179,839	1,863,343	מח"מ מעל שנה
518	404	9,048	284	151,983	56	119,708	1,314,106	אחרים
<u>42,983</u>	<u>124,138</u>	<u>288,630</u>	<u>286,040</u>	<u>1,668,228</u>	<u>132,131</u>	<u>1,255,205</u>	<u>11,961,738</u>	סה"כ

ועדת ההשקעות אישרה מודל למעקב אחר סיכון הנזילות בפעילות הקופה. מדדי הנזילות מביאים בחשבון מצבי קיצון של משיכות בקופות ואת נזילות הנכסים בתיקים במצבי משבר שונים. ועדת ההשקעות בוחנת על בסיס תקופתי את העמידה ברמת הנזילות ביחס למדדי הנזילות שנקבעו ובוחנת באופן שוטף את צרכי הנזילות והתאמתם לנכסי הקופה על מנת להיערך מראש לשינויים ברמת הנזילות הנדרשת.

הקופה אינה נתקלת בקשיי נזילות ובקשיים למימון תשלומים לעמיתים מושכים או המניידים החוצה, והיא שומרת על רמת נזילות מספקת כאמור. על פי ניסיון העבר, לאור היקף נכסיה של הקופה, הפיזור הרחב של עמיתיה והעובדה כי מרבית נכסיה הינם סחירים ובני מימוש מהיר ולמרות ששיעור הסכומים שעמיתים רשאים למשוך מהקופה הינו בין 62.84%-94.73% (ראה פרוט לפי מסלולים בסעיף 2 לעיל), הקופה אינה צופה בעיות נזילות בשנים הקרובות. נכון לסוף שנת 2015, כ- 73% מנכסי הקופה הושקעו בנכסים נזילים או סחירים (כ- 72% במסלול הראל עצמה תעוז, כ- 75% במסלול הראל קופת גמל, כ- 99% במסלול הראל גמל בז (מניית), כ- 69% במסלול הראל גמל שחף (עד 10% מניות), כ- 98% במסלול הראל עצמה שקלי קצר, כ- 88% במסלול הראל עצמה ללא מניות, כ- 95% במסלול הראל עצמה שקלי וכ- 88% במסלול הראל עצמה אג"ח).

מבחינת הרכב נכסי הקופה והערכות ההנהלה, הנהלת החברה המנהלת סבורה כי סך הכספים הסחירים והנזילים וצפי ההפקדות מהווים כרית בטחון מספקת לצמצום התממשות סיכון הנזילות כאמור לעיל.

ג. סיכוני שוק

סיכוני שוק בניהול פעילות קופת הגמל נובעים מאפשרות לשחיקת שווי נכסי קופות הגמל כתוצאה משינויים במחירי ניירות ערך, מחירי נדל"ן, שערי ריבית, שערי חליפין ואינפלציה ומפתיחת מרווחי האשראי מול ריבית חסרת סיכון.

סיכוני שוק הקשורים בירידה הפוטנציאלית בערכם הכלכלי של נכסי הקופה הינם כדלקמן:

1. סיכוני הצמדה: בשיקולי השקעה נלקחות בחשבון תחזיות אינפלציה ואלטרנטיבות השקעה, גם בהיבט של בסיס הצמדה. הקופה מבצעת את השקעותיה ברכיבים צמודים ולא צמודים בהתאם לסביבת האינפלציה והתחזיות העתידיות שלפניה.
2. סיכון שער חליפין: לקופה חשיפה לנכסים צמודי מט"ח בעיקר כתוצאה מהשקעות בנכסים זרים ולכן בשיקולי ההשקעה נלקחות בחשבון תחזיות לשינויים בשערי חליפין, בעיקר ביחס לדולר.
3. סיכוני ריבית: לשינויים בשערי הריבית השפעה על אגרות החוב המוחזקות על ידי הקופה ועל פקדונות והלוואות ובאמצעותן על שווי נכסי הקופה. בעת קבלת החלטות השקעה וקביעת משך החיים הממוצע של הנכסים נלקחים בחשבון הנחות ותחזיות לגבי שינוי ריבית והשפעתם על תיק ההשקעות של הקופה. הקופה מטפלת בסיכוני ריבית על ידי שינוי באורך החיים הממוצע הכולל של מכשירים נושאי ריבית בכל אפיק, פיזור וחשיפה לסוגי ריביות שונות.
4. סיכון מניות: ההפסד שעלול להגרם לקופה כתוצאה מירידה במחירי המניות הנסחרות בארץ ובח"ל.
5. סיכון מרווח אשראי: הפסד הנובע מפתיחת מרווחי האשראי מול ריבית חסרת סיכון.
6. סיכון נדל"ן: ההפסד שעלול להיגרם מירידת ערכן של ההשקעות בנדל"ן.

החברה המנהלת מתמודדת עם מכלול הגורמים המרכיבים את סעיף סיכוני השוק באמצעות קביעת תמהיל השקעות מפוזר המכיל, בין היתר, מניות, אגרות חוב צמודות ולא צמודות, הלוואות, נדל"ן, חשיפה למט"ח, קרנות השקעה ותעודות סל. נכסי הקופות מפוזרים גם בהשקעות בשווקים הבין לאומיים. שימוש בנגזרים נעשה למטרות הגנה ולמטרות יצירת חשיפה ונכלל בדוחות הבקרה.

דירקטוריון החברה קבע מדיניות השקעות אשר מגבילה את רמות החשיפה אליהן ניתן להגיע בכל אחד מאפיקי ההשקעה. מגבלות הדירקטוריון מחייבות את ועדת ההשקעות ומגבילות את רמת הסיכון של קופות הגמל המנוהלות על ידי החברה. מגבלות הדירקטוריון מחייבות ביצוע פיזור בין אפיקי ההשקעה השונים ומונעות חשיפה גבוהה לאפיק השקעה אחד.

ועדת ההשקעות דנה בישיבותיה בתמהיל ההשקעות של קופות הגמל המנוהלות על ידי החברה ומקבלת החלטות לגבי הקצאת הנכסים בין האפיקים השונים בהתאם להערכות סיכונים המבוססות על נתונים מאקרו כלכליים ותחזיות לגבי שוקי ההון וגורמי הסיכון.

(1) סיכון מדד וסיכון מטבע

ליום 31 בדצמבר 2015				הראל עצמה תעוז
לא צמוד	בהצמדה למדד	במטבע חוץ או	סך הכל	
אלפי ש"ח	המחירים לצרכן	ההצמדה אליו	אלפי ש"ח	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
3,074,827	5,050,655	3,836,256	11,961,738	סך נכסי קופת הגמל, נטו
2,285,308	92,985	(2,378,293)	-	חשיפה לנכסי בסיס באמצעות מכשירים נגזרים במונחי דלתא
5,360,135	5,143,640	1,457,963	11,961,738	סך הכל

ליום 31 בדצמבר 2015				הראל קופת גמל
לא צמוד	בהצמדה למדד	במטבע חוץ או	סך הכל	
אלפי ש"ח	המחירים לצרכן	ההצמדה אליו	אלפי ש"ח	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
351,343	482,419	421,443	1,255,205	סך נכסי קופת הגמל, נטו
238,275	1,626	(239,901)	-	חשיפה לנכסי בסיס באמצעות מכשירים נגזרים במונחי דלתא
589,618	484,045	181,542	1,255,205	סך הכל

ליום 31 בדצמבר 2015				הראל גמל בז (מנייתי)
לא צמוד	בהצמדה למדד	במטבע חוץ או	סך הכל	
אלפי ש"ח	המחירים לצרכן	ההצמדה אליו	אלפי ש"ח	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
81,852	987	49,292	132,131	סך נכסי קופת הגמל, נטו
25,588	-	(25,588)	-	חשיפה לנכסי בסיס באמצעות מכשירים נגזרים במונחי דלתא
107,440	987	23,704	132,131	סך הכל

הראל גמל שחף (עד 10% מניות)

ליום 31 בדצמבר 2015			
סך הכל	במטבע חוץ או בהצמדה אליו	בהצמדה למדד המחירים לצרכן	לא צמוד
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
1,668,228	406,274	770,720	491,234
-	(268,723)	4,399	264,324
1,668,228	137,551	775,119	755,558

סך נכסי קופת הגמל, נטו
חשיפה לנכסי בסיס באמצעות מכשירים
נגזרים במונחי דלתא
סך הכל

הראל עצמה שקלי קצר

ליום 31 בדצמבר 2015			
סך הכל	במטבע חוץ או בהצמדה אליו	בהצמדה למדד המחירים לצרכן	לא צמוד
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
286,040	11,216	-	274,824
-	(11,052)	-	11,052
286,040	164	-	285,876

סך נכסי קופת הגמל, נטו
חשיפה לנכסי בסיס באמצעות מכשירים
נגזרים במונחי דלתא
סך הכל

הראל עצמה ללא מניות

ליום 31 בדצמבר 2015			
סך הכל	במטבע חוץ או בהצמדה אליו	בהצמדה למדד המחירים לצרכן	לא צמוד
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
288,630	59,892	146,658	82,080
-	(50,519)	5,866	44,653
288,630	9,373	152,524	126,733

סך נכסי קופת הגמל, נטו
חשיפה לנכסי בסיס באמצעות מכשירים
נגזרים במונחי דלתא
סך הכל

הראל עצמה שקלי

ליום 31 בדצמבר 2015			
סך הכל	במטבע חוץ או בהצמדה אליו	בהצמדה למדד המחירים לצרכן	לא צמוד
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
124,138	1,725	21	122,392
-	(1,705)	-	1,705
124,138	20	21	124,097

סך נכסי קופת הגמל, נטו
חשיפה לנכסי בסיס באמצעות מכשירים
נגזרים במונחי דלתא
סך הכל

ליום 31 בדצמבר 2015				הראל עצמה אג"ח
סך הכל	במטבע חוץ או בהצמדה אליו	בהצמדה למדד המחירים לצרכן	לא צמוד	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
42,983	7,874	22,550	12,559	סך נכסי קופת הגמל, נטו
-	(6,407)	187	6,220	חשיפה לנכסי בסיס באמצעות מכשירים נגזרים במונחי דלתא
42,983	1,467	22,737	18,779	סך הכל

(2) סיכון ריבית

להלן ניתוח רגישות ביחס להשפעת השינוי בשיעור הריבית על התשואה של מסלולי קופת הגמל:

ניתוח רגישות לשינוי בשיעור הריבית (א) (ב)		2015 ליום 31 בדצמבר
-1%	+1%	
אחוזים		
2.88	(2.65)	הראל עצמה תעוז
2.44	(2.24)	הראל קופת גמל
0.27	(0.24)	הראל גמל בז (מנייתי)
3.34	(3.05)	הראל גמל שחף (עד 10% מניות)
0.03	(0.02)	הראל עצמה שקלי קצר
3.77	(3.45)	הראל עצמה ללא מניות
5.68	(5.05)	הראל עצמה שקלי
3.88	(3.56)	הראל עצמה אג"ח

(א) ניתוח הרגישות ביחס לשינוי בריבית הינו גם ביחס למכשירים בריבית קבועה וגם ביחס למכשירים בריבית משתנה. ביחס למכשירים בריבית קבועה, החשיפה הינה ביחס לערך הפנקסני של המכשיר וביחס למכשירים בריבית משתנה, החשיפה הינה ביחס לתזרים המזומנים מהמכשיר הפיננסי. לצורך חישוב ניתוח הרגישות נלקח בחשבון שינוי בריבית מתחילת השנה גם לגבי נכסים שנרכשו במהלך השנה.

(ב) ניתוח הרגישות כולל אך ורק סעיפים אשר ערכם מושפע באופן ישיר כתוצאה משינוי בשיעור הריבית. בהתאם לכך, לא מובאות בחשבון השפעות עקיפות כגון השפעה של קרנות נאמנות שמשקיעות בנכסי חוב.

(3) פירוט החשיפה לענפי משק עבור השקעות במכשירים הוניים

להלן פירוט החשיפה לענפי משק בגין השקעה במניות:

ליום 31 בדצמבר 2015						<u>הראל עצמה תעוז</u>
%	סך הכל	בח"ל	לא סחיר	נסחרות במדד מניות היתר	נסחרות במדד ת"א 100	
מסה"כ			אלפי ש"ח			
13.76	213,779	42,203	-	8,409	163,167	<u>ענף משק</u>
1.39	21,557	132	-	-	21,425	בנקים
7.05	109,586	104,131	-	1,421	4,034	ביטוח
9.32	144,888	21,777	-	11,815	111,296	ביומד
13.20	205,071	72,909	41,107	18,060	72,995	טכנולוגיה
31.15	484,205	292,927	46,547	20,833	123,898	מסחר ושרותים
16.42	255,064	-	-	27,717	227,347	נדל"ן ובינוי
4.22	65,498	-	-	6,535	58,963	תעשייה
3.49	54,190	-	-	5,076	49,114	השקעה ואחזקות
						נפט וגז
100.00	1,553,838	534,079	87,654	99,866	832,239	<u>סך הכל</u>

ליום 31 בדצמבר 2015						<u>הראל קופת גמל</u>
%	סך הכל	בח"ל	לא סחיר	נסחרות במדד מניות היתר	נסחרות במדד ת"א 100	
מסה"כ			אלפי ש"ח			
15.49	33,167	6,465	-	1,309	25,393	<u>ענף משק</u>
1.57	3,356	20	-	-	3,336	בנקים
6.69	14,335	13,486	-	221	628	ביטוח
10.52	22,532	3,372	-	1,839	17,321	ביומד
11.80	25,264	10,930	163	2,811	11,360	טכנולוגיה
26.69	57,171	33,255	3,055	3,242	17,619	מסחר ושרותים
18.54	39,694	-	-	4,313	35,381	נדל"ן ובינוי
4.76	10,193	-	-	1,017	9,176	תעשייה
3.94	8,433	-	-	790	7,643	השקעה ואחזקות
						נפט וגז
100.00	214,145	67,528	3,218	15,542	127,857	<u>סך הכל</u>

הראל גמל בז (מנייתי)

ליום 31 בדצמבר 2015

מסה"כ	סך הכל	בחול	לא סחיר אלפי ש"ח	נסחרות במדד	
				מניות היתר	ת"א 100
18.16	10,893	1,573	-	457	8,863
1.95	1,167	5	-	-	1,162
7.83	4,700	4,404	-	77	219
12.92	7,752	1,064	-	642	6,046
13.54	8,121	3,133	42	981	3,965
11.68	7,009	367	-	1,132	5,510
23.08	13,855	-	-	1,506	12,349
5.93	3,558	-	-	355	3,203
4.91	2,944	-	-	276	2,668
100.00	59,999	10,546	42	5,426	43,985

ענף משק

בנקים
ביטוח
ביומד
טכנולוגיה
מסחר ושרותים
נדל"ן ובינוי
תעשייה
השקעה ואחזקות
נפט וגז

סך הכל

הראל גמל שחף (עד 10% מניות)

ליום 31 בדצמבר 2015

מסה"כ	סך הכל	בחול	לא סחיר אלפי ש"ח	נסחרות במדד	
				מניות היתר	ת"א 100
9.12	9,576	1,909	-	376	7,291
0.92	962	6	-	-	956
3.71	3,901	3,657	-	64	180
6.17	6,478	977	-	528	4,973
7.33	7,702	3,326	307	807	3,262
56.80	59,676	49,617	2,456	931	6,672
10.85	11,397	-	-	1,238	10,159
2.79	2,928	-	-	293	2,635
2.31	2,422	-	-	227	2,195
100.00	105,042	59,492	2,763	4,464	38,323

ענף משק

בנקים
ביטוח
ביומד
טכנולוגיה
מסחר ושרותים
נדל"ן ובינוי
תעשייה
השקעה ואחזקות
נפט וגז

סך הכל

הראל עצמה ללא מניות

ליום 31 בדצמבר 2015

מסה"כ	סך הכל	בחול	לא סחיר אלפי ש"ח	נסחרות במדד	
				מניות היתר	ת"א 100
1.73	69	-	69	-	-
98.22	3,910	3,910	-	-	-
0.05	2	-	-	2	-
100.00	3,981	3,910	69	2	-

ענף משק

מסחר ושרותים
נדל"ן ובינוי
השקעה ואחזקות

סך הכל

ד. סיכוני אשראי

סיכון אשראי הוא הסיכון לאי עמידת צד שלישי בהתחייבויותיו. סיכוני אשראי יכולים לנבוע, בין היתר, מאי עמידה במועדי החזר, היעדר יכולת פירעון, מימוש ביטחונות בערך פחות מהמוערך או מירידת ערך כתוצאה משינוי בדירוג אשראי.

פעילות האשראי נעשית בכפוף לתקנות ההשקעה ולחוזרי המפקח בנושא ניהול סיכוני אשראי ובהתאם למדיניות שנקבעה על ידי הדירקטוריון ולהחלטות פרטניות של ועדות ההשקעה השונות. תקנות ההשקעה קובעות מגבלות חשיפה ללווה בודד ולקבוצת לוויים וכן מגבלות על מתן אשראי בהתאם לסוגי בטחונות וכיוצ"ב. חוזרי המפקח בנושא ניהול סיכוני אשראי מתווים תשתית לתמיכה ניהולית, מקצועית ותפעולית ומטרתם להבטיח קיומם של מנגנוני בקרה ופיקוח לניהול סיכוני אשראי להם חשופה הקופה. בהתאם לחוזרי המפקח בנושא ניהול סיכוני אשראי מינו הגופים המוסדיים בקבוצה מנהל מערך אשראי לא סחיר, ונקבעו נהלים העוסקים בניהול סיכוני אשראי. חוזר ועדת חודק קובע הוראות לקביעת פרמטרים להתייחסות גופים מוסדיים המעמידים אשראי באמצעות רכישת אגרות חוב לא ממשלתיות, ובין היתר, באמצעות הרחבת תהליך האנליזה המתקיים בחטיבת ההשקעות טרם רכישת איגרת חוב וקביעת מדיניות ביחס לרכישת איגרות חוב, הכוללת, בין היתר, הכללת תניות חוזיות שונות ואמות מידה פיננסיות. בעקבות חוזר המפקח בנושא טיפול בחובות בעייתיים ופעולות לגביית חוב, הוקם פורום חוב ומונה מנהל לפורום אשר תפקידו להעריך מצב חובות בעייתיים ולהבטיח כי מתקיימים תהליכי מעקב ובקרה שוטפים.

מדיניות החשיפה לאשראי, אשר אושרה על-ידי הדירקטוריון, מתייחסת למגבלות לחשיפה כוללת לקבוצת לוויים ולחמשת הבנקים הגדולים, מגבלות חשיפה לנכסי חוב על פי דירוג והאצלת סמכויות שונות לחטיבת ההשקעות, ועדת אשראי, ועדות השקעה והדירקטוריונים האמורים.

טרם מתן אשראי לא סחיר מתבצע תהליך, באמצעות מודל דירוג פנימי, להערכת איתנות הגופים אליהם נחשפת הקופה ויכולת הפירעון שלהם. כמו כן הקופה עוקבת באופן שוטף אחר יכולת הפירעון ואיכות הבטוחות. בנוסף, מתבצעת הערכת סיכוני אשראי לא סחיר בקופה הן באמצעות מעקב אחר הדירוג הממוצע, והן באמצעות מודל המאפשר לכמת את גובה סיכון האשראי בתוחלת ומקרה קיצון.

(1) חלוקת נכסי חוב על פי מיקומם

ליום 31 בדצמבר 2015

הראל עצמה תעוז		הראל קופת גמל			הראל גמל בז (מנייתי)			הראל גמל שחף (עד 10% מניות)			הראל עצמה שקלי קצר			הראל עצמה ללא מניות			הראל עצמה שקלי			הראל עצמה אג"ח			
שאינם סחירים		שאינם סחירים			שאינם סחירים			שאינם סחירים			שאינם סחירים			שאינם סחירים			שאינם סחירים			שאינם סחירים			
סה"כ	סה"כ	סה"כ	סה"כ	סה"כ	סה"כ	סה"כ	סה"כ	סה"כ	סה"כ	סה"כ	סה"כ	סה"כ	סה"כ	סה"כ	סה"כ	סה"כ	סה"כ	סה"כ	סה"כ	סה"כ	סה"כ		
4,827,194	1,934,931	6,762,125	429,985	188,220	618,205	29,814	1,847	31,661	769,705	361,060	1,130,765	254,901	6,552	261,453	189,193	25,171	214,364	112,473	6,358	118,831	28,661	4,554	33,215
1,228,716	62,240	1,290,956	108,508	7,156	115,664	588	-	588	161,654	9,324	170,978	10,354	-	10,354	40,908	712	41,620	1,176	-	1,176	4,496	80	4,576
6,055,910	1,997,171	8,053,081	538,493	195,376	733,869	30,402	1,847	32,249	931,359	370,384	1,301,743	265,255	6,552	271,807	230,101	25,883	255,984	113,649	6,358	120,007	33,157	4,634	37,791

סך הכל נכסי חוב

(2) פירוט נכסי חוב בחלוקה לדירוגים

נכסי חוב בארץ

ליום 31 בדצמבר 2015

דירוג מקומי (*)

הראל תעוז עצמה	הראל קופת גמל	הראל גמל שחף (עד 10% מניות)	הראל שקלי קצר	הראל עצמה ללא מניות	הראל שקלי הראל עצמה אג"ח	אלפי ש"ח	
18,344	81,987	115,908	252,697	669,608	28,873	254,481	3,386,460
4,957	13,926	42,222	400	51,213	219	93,074	801,701
4,635	14,746	28,734	1,482	41,260	471	70,363	557,933
270	318	658	-	3,930	117	6,232	41,326
455	1,496	1,671	322	3,694	134	5,835	39,774
28,661	112,473	189,193	254,901	769,705	29,814	429,985	4,827,194
660	653	6,437	927	71,243	141	36,919	648,560
101	1	535	-	7,703	23	4,105	51,262
3	-	90	-	568	46	302	40,980
12	-	21	-	234	12	229	1,937
492	898	676	1,182	20,606	1,196	23,487	97,353
233	305	1,218	-	23,508	251	13,475	126,125
3,053	4,501	16,194	4,443	237,198	178	109,703	968,714
4,554	6,358	25,171	6,552	361,060	1,847	188,220	1,934,931
33,215	118,831	214,364	261,453	1,130,765	31,661	618,205	6,762,125
1,868	3,115	6,853	3,505	105,801	1,301	61,277	438,619

נכסי חוב סחירים בארץ

אגרות חוב ממשלתיות

אגרות חוב קונצרניות ונכסי חוב אחרים בדירוג:

AA ומעלה

BBB עד A

נמוך מ-BBB

לא מדורג

סך הכל נכסי חוב סחירים בארץנכסי חוב שאינם סחירים בארץ

אגרות חוב קונצרניות ופיקדונות בבנקים ובמוסדות פיננסיים בדירוג:

AA ומעלה

BBB עד A

נמוך מ-BBB

לא מדורג

הלוואות לעמיתים

הלוואות בשיעבוד מניות המקנות שליטה

הלוואות לאחרים

סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים בארץסך הכל נכסי חוב בארץ

מזה - נכסי חוב בדירוג פנימי (**)

(*) המקורות לרמת הדירוג בישראל הינן חברות הדירוג שאישר הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון (להלן - הממונה). נתוני הדירוג הומרו לסמלי הדירוג של S&P בהתאם למקדמי המרה מקובלים. כל דירוג כולל בתוכו את כל הטוחים, לדוגמא: דירוג A כולל בתוכו A- ועד A+.

(**) בהתאם לחוזרי הממונה 15-9-2007 ו-16-9-2007 קיימת בחברה תשתית ארגונית וניהולית לניהול האשראי, במסגרת זו מבצעת החברה מעקב ובחינה על כל נכסי החוב בהם השקיעה. לנכסי חוב להם לא קיים דירוג חיצוני שניתן על ידי חברה מדרגת, מבוצע דירוג פנימי על ידי החברה. נכסי החוב המוצגים לעיל כנכסים בדירוג פנימי הנם אלו שלהם לא קיים דירוג חיצוני כאמור. ראה בנוסף סעיף 5 להלן.

נכסי חוב בחו"ל

ליום 31 בדצמבר 2015

דירוג בינלאומי (*)

הראל עצמה אג"ח	הראל עצמה שקלי	הראל עצמה ללא מניות	הראל עצמה שקלי קצר	הראל גמל שחף (עד 10% מניות)	הראל גמל בז (מניית)	הראל קופת גמל	הראל עצמה תעוז
אלפי ש"ח							
127	1,176	6,324	10,354	19,925	511	13,528	240,081
729	-	5,771	-	23,651	33	15,850	164,978
2,981	-	23,593	-	96,687	13	64,795	674,444
575	-	4,553	-	18,659	31	12,504	130,153
84	-	667	-	2,732	-	1,831	19,060
4,496	1,176	40,908	10,354	161,654	588	108,508	1,228,716
-	-	-	-	-	-	-	14,602
80	-	712	-	9,324	-	7,156	47,638
80	-	712	-	9,324	-	7,156	62,240
4,576	1,176	41,620	10,354	170,978	588	115,664	1,290,956
-	-	-	-	-	-	1,862	44,525

נכסי חוב סחירים בחו"ל

אגרות חוב ממשלתיות
אגרות חוב קונצרניות ונכסי חוב אחרים בדירוג:
A ומעלה
BBB
נמוך מ-BBB
לא מדורג

סך הכל נכסי חוב סחירים בחו"לנכסי חוב שאינם סחירים בחו"ל

אגרות חוב קונצרניות ופיקדונות בבנקים ובמוסדות פיננסיים בדירוג:
A ומעלה
נכסי חוב אחרים

סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים בחו"לסך הכל נכסי חוב בחו"ל

מזה - נכסים מדורגים בדירוג פנימי (**)

(*) המקורות לרמת הדירוג בחו"ל הינם חברות הדירוג אשר אושרו על-ידי הממונה *S&P, Mood's* ו-*Fitch*. כל דירוג כולל בתוכו את כל הטווחים, לדוגמא: דירוג A כולל A- ועד A+.

(**) בהתאם לחוזרי הממונה 15-9-2007 ו-16-9-2007 קיימת בחברה תשתית ארגונית וניהולית לניהול האשראי, במסגרת זו מבצעת החברה מעקב וביחנה על כל נכסי החוב בהם השקיעה. לנכסי חוב להם לא קיים דירוג חיצוני שניתן על ידי חברה מדרגת, מבוצע דירוג פנימי על ידי החברה. נכסי החוב המוצגים לעיל כנכסים בדירוג פנימי הנם אלו שלהם לא קיים דירוג חיצוני כאמור. ראה בנוסף סעיף 5 להלן.

(3) שיעורי הריבית ששימשו בקביעת השווי ההוגן

השווי ההוגן של נכסי חוב שאינם סחירים, נקבע באמצעות היוון אומדן תזרימי המזומנים הצפויים בגינם. שיערי ההיוון אינם מתבססים על דירוג האשראי של הנכס אלא על חלוקת השוק הסחיר לעשירונים בהתאם לתשואה לפדיון של נכסי החוב וקביעת מיקום של הנכס הלא סחיר באותם עשירונים וזאת בהתאם לפרמיית הסיכון הנגזרת ממחירי עסקאות/הנפקות בשוק הלא סחיר. מודל זה מביא לידי ביטוי באופן עדכני יותר שינויים בפרמיית הסיכון של נכסי החוב, כפי שאלו משתקפים בשוק הסחיר בהתאם לשינויים באותו עשירון.

הריביות הממוצעות המשוקללות בגין כל אחת מקבוצות הדירוג המוצגות להלן הינן בהתאם לנכסים הכלולים בכל קבוצת דירוג:

ליום 31 בדצמבר 2015								נכסי חוב שאינם סחירים לפי דירוג (*):
הראל עצמה אג"ח	הראל עצמה שקלי	הראל עצמה ללא מניות	הראל עצמה שקלי קצר	הראל גמל שחף (עד 10% מניות)	הראל גמל בז (מנייתי)	הראל קופת גמל	הראל עצמה תעוז	
באחוזים								
1.75	1.86	1.91	1.70	1.85	0.42	1.61	1.63	AA ומעלה
2.99	3.16	2.53	2.53	2.83	2.74	2.72	2.58	A
3.71	2.77	3.17	1.22	3.96	5.39	4.01	4.66	BBB
4.29	4.29	3.06	2.52	5.85	6.96	5.10	6.28	נמוך מ-BBB
3.82	3.70	2.30	-	4.22	1.12	3.71	2.76	לא מדורג

(*) המקורות לרמת דירוג מקומי הינן חברות הדירוג "מעלות" ו"מדורג". נתוני חברת מדורג הועברו לסמלי הדירוג לפי מקדמי המרה מקובלים. כל דירוג כולל בתוכו את כל הטווחים, לדוגמא: דירוג A כולל A- ועד +A.

המקורות לרמת הדירוג בחו"ל הינם חברות הדירוג אשר אושרו על ידי הממונה S & P, Mood's ו - Fitch.

לעניין דירוג פנימי ראה סעיף 5 להלן.

(4) פירוט החשיפה לענפי משק עבור השקעות בנכסי חוב סחירים ושאינם סחירים

ליום 31 בדצמבר 2015

הראל עצמה תעוז		הראל קופת גמל		הראל גמל בז (מנייתי)		הראל גמל שחף (עד 10%)		הראל עצמה שקלי קצר		הראל עצמה ללא מניות		הראל עצמה שקלי		הראל עצמה אג"ח	
%	סכום	%	סכום	%	סכום	%	סכום	%	סכום	%	סכום	%	סכום	%	סכום
אלפי ש"ח	מסה"כ	אלפי ש"ח	מסה"כ	אלפי ש"ח	מסה"כ	אלפי ש"ח	מסה"כ	אלפי ש"ח	מסה"כ	אלפי ש"ח	מסה"כ	אלפי ש"ח	מסה"כ	אלפי ש"ח	מסה"כ
10.93	4,131	5.50	6,603	14.26	36,501	0.13	355	7.18	93,415	0.46	149	12.71	93,261	11.93	960,721
5.68	2,146	5.22	6,261	5.32	13,616	-	-	2.49	32,447	0.49	159	4.01	29,455	3.54	285,308
0.61	230	-	-	0.71	1,819	-	-	0.57	7,454	-	-	0.68	4,995	0.65	51,996
1.18	445	1.00	1,197	0.92	2,344	-	-	0.75	9,700	0.29	94	0.84	6,167	0.67	54,252
12.47	4,714	5.01	6,010	11.45	29,315	1.89	5,137	13.40	174,379	4.50	1,450	16.54	121,408	15.46	1,244,997
11.12	4,204	5.61	6,735	12.67	32,422	0.13	351	12.29	160,010	1.34	431	16.90	123,997	13.54	1,090,393
3.60	1,361	3.30	3,956	2.65	6,782	0.59	1,607	4.97	64,712	0.28	89	4.97	36,444	3.15	253,431
4.64	1,752	4.70	5,635	3.92	10,046	0.37	1,010	4.48	58,282	1.47	474	6.09	44,677	5.80	466,965
0.71	270	0.37	447	0.32	821	0.11	296	0.64	8,371	0.06	19	0.59	4,301	0.15	12,071
0.18	67	-	-	0.03	86	-	-	0.26	3,440	-	-	0.16	1,155	0.08	6,406
48.88	18,471	69.29	83,163	47.75	122,232	96.78	263,051	52.97	689,533	91.11	29,384	36.51	268,009	45.03	3,626,541
100.00	37,791	100.00	120,007	100.00	255,984	100.00	271,807	100.00	1,301,743	100.00	32,249	100.00	733,869	100.00	8,053,081

ענף משק

בנקים
ביטוח
ביומד
טכנולוגיה
מסחר
ושרותים
נדל"ן
ובינוי
תעשייה
השקעה
ואחזקות
נפט וגז
אחר
אג"ח
ממשלתי

סך הכל

- (5) ביום 7 ביולי 2013, בהמשך לאישור מיום 15 במאי 2011, אישר הממונה על שוק ההון להראל חברה לביטוח בע"מ (להלן - הראל ביטוח) שימוש במודל פנימי לדירוג אשראי, שפותח על ידי הראל ביטוח. מודל זה ישמש את הראל ביטוח ואת יתר הגופים המוסדיים בקבוצת הראל. בהתאם לתנאי האישור, הדירוג על פי המודל הפנימי ייחשב כדירוג המקביל של חברה מדרגת, בכפוף לתנאים הבאים:
- א) השימוש במודל יעשה במסגרת המבנה, המתודולוגיה והנהלים שהוצגו בתהליך בחינת המודל.
- ב) המודל יהא תקף להערכת אשראי למעט: בנקים וחברות ביטוח, אשראי מגובה נכס בסיס (ישיר או מכשירים מורכבים), נדל"ן יזמי ומימון פרוייקטים.
- ג) כל שינוי מהותי במבנה המודל יהא טעון אישור מראש של הממונה.

ה. סיכונים גיאוגרפיים

סיכון גאוגרפי הינו סיכון להפסד הנובע מחשיפה של תיק ההשקעות בצורה ישירה או עקיפה, דרך השקעה בחברות שיש להן פעילות עסקית במדינה, לאירוע שלילי באותה מדינה או אזור גיאוגרפי. אירוע כזה עשוי להתעורר למשל על רקע עימות בטחוני באזור, משבר כלכלי במדינה עצמה או אצל שותפת סחר מהותית. סיכון גיאוגרפי עשוי לבוא לידי ביטוי בעלייה באירועי חדלות פירעון של ממשלות ועסקים ו/או ירידה בשווי נכסים הוניים (נדל"ן, מניות וכד').

להלן החשיפה הגיאוגרפית עבור הנכסים השונים בהתאם למקום הסיכון הסופי, או בהתאם למקום בו הונפק או נסחר הנכס, במקרים בהם לא ניתן היה לזהות את מקום החשיפה הסופית:

הראל עצמה תעוז

ליום 31 בדצמבר 2015

סך הכל	נגזרים במונחי דלתא	סה"כ חשיפה מאזנית	השקעות אחרות	נדל"ן להשקעה	קרנות נאמנות	תעודות סל	מניות	אגרות חוב קונצרניות	אגרות חוב ממשלתיות	
אלפי ש"ח										
443,346	61,757	381,589	73,562	12,564	7,923	34,388	149,701	103,451	-	בריטניה
163,557	720	162,837	58,453	-	546	35,026	2,654	66,158	-	סין
199,569	47,926	151,643	1	-	57,704	18,166	3,259	72,513	-	צרפת
195,188	69,927	125,261	676	-	2,887	13,537	8,810	99,351	-	גרמניה
191,558	162,950	28,608	(5,325)	-	-	33,933	-	-	-	יפן
144,495	-	144,495	-	-	144,495	-	-	-	-	לוקסמבורג
117,509	-	117,509	-	-	-	-	2,797	114,712	-	שוויץ
1,748,090	606,871	1,141,219	175,566	-	106,718	178,139	393,237	287,559	-	ארה"ב
267,341	45,525	221,816	103,878	-	46,459	46,690	1,378	23,411	-	אירופה
8,696,555	18,046	8,678,509	1,987,770	56,897	4,616	38,401	944,319	2,041,167	3,605,339	ישראל
239,431	1,800	237,631	14,242	-	156,730	63,730	2,929	-	-	שווקים מתעוררים
619,625	49,004	570,621	170,584	-	35,512	64,209	44,754	234,360	21,202	אחר
<u>13,026,264</u>	<u>1,064,526</u>	<u>11,961,738</u>	<u>2,579,407</u>	<u>69,461</u>	<u>563,590</u>	<u>526,219</u>	<u>1,553,838</u>	<u>3,042,682</u>	<u>3,626,541</u>	סך הכל

הראל קופת גמל

ליום 31 בדצמבר 2015										
סך הכל	נגזרים במונחי דלתא	סה"כ חשיפה מאזנית	השקעות אחרות	נדל"ן להשקעה	קרנות נאמנות	תעודות של	מניות	אגרות חוב קונצרניות	אגרות חוב ממשלתיות	
אלפי ש"ח										
43,727	9,460	34,267	3,803	3,825	1,214	5,268	10,297	9,860	-	בריטניה
16,020	110	15,910	3,018	-	84	5,365	413	7,030	-	סין
23,828	7,341	16,487	-	-	5,724	2,783	953	7,027	-	צרפת
25,895	10,713	15,182	383	-	442	2,074	2,403	9,880	-	גרמניה
29,343	24,961	4,382	(816)	-	-	5,198	-	-	-	יפן
249,036	92,962	156,074	26,505	-	16,346	27,287	57,889	28,047	-	ארה"ב
28,416	6,974	21,442	7,964	-	3,864	7,151	214	2,249	-	אירופה
881,079	2,608	878,471	254,841	8,546	538	5,747	135,752	207,075	265,972	ישראל
26,840	276	26,564	1,191	-	15,155	9,762	456	-	-	שווקים מתעוררים
93,934	7,508	86,426	18,012	-	15,437	9,836	5,768	35,336	2,037	אחר
<u>1,418,118</u>	<u>162,913</u>	<u>1,255,205</u>	<u>314,901</u>	<u>12,371</u>	<u>58,804</u>	<u>80,471</u>	<u>214,145</u>	<u>306,504</u>	<u>268,009</u>	סך הכל

הראל גמל בז (מנייתי)

ליום 31 בדצמבר 2015										
סך הכל	נגזרים במונחי דלתא	סה"כ חשיפה מאזנית	השקעות אחרות	נדל"ן להשקעה	קרנות נאמנות	תעודות של	מניות	אגרות חוב קונצרניות	אגרות חוב ממשלתיות	
אלפי ש"ח										
4,120	2,301	1,819	142	-	295	1,281	60	41	-	בריטניה
1,517	27	1,490	-	-	20	1,305	144	21	-	סין
2,859	1,785	1,074	1	-	378	677	16	2	-	צרפת
3,417	2,606	811	25	-	108	504	167	7	-	גרמניה
7,137	6,071	1,066	(198)	-	-	1,264	-	-	-	יפן
45,623	22,622	23,001	398	-	3,976	6,637	11,962	28	-	ארה"ב
4,082	1,697	2,385	30	-	540	1,740	75	-	-	אירופה
93,647	798	92,849	13,807	-	1,208	1,776	45,662	1,012	29,384	ישראל
2,696	67	2,629	-	-	95	2,375	159	-	-	שווקים מתעוררים
6,834	1,827	5,007	130	-	609	2,393	1,754	121	-	אחר
<u>171,932</u>	<u>39,801</u>	<u>132,131</u>	<u>14,335</u>	<u>-</u>	<u>7,229</u>	<u>19,952</u>	<u>59,999</u>	<u>1,232</u>	<u>29,384</u>	סך הכל

הראל גמל שחף (עד 10% מניות)

ליום 31 בדצמבר 2015

סך הכל	נגזרים במונחי דלתא	סה"כ חשיפה מאזנית	השקעות אחרות	נדל"ן להשקעה	קרנות נאמנות	תעודות סל	מניות	אגרות חוב קונצרניות	אגרות חוב ממשלתיות	
אלפי ש"ח										
40,420	2,793	37,627	1,946	9,620	358	1,556	9,843	14,304	-	בריטניה
22,864	2,169	20,695	(1)	-	7,426	822	2,098	10,350	-	צרפת
22,868	3,163	19,705	654	-	131	612	4,747	13,561	-	גרמניה
21,564	-	21,564	-	-	21,564	-	-	-	-	לוקסמבורג
16,261	-	16,261	-	-	-	-	125	16,136	-	שוויץ
155,127	27,452	127,675	31,087	-	4,827	8,058	43,924	39,779	-	ארה"ב
25,172	2,059	23,113	12,514	-	5,070	2,112	62	3,355	-	אירופה
1,304,906	978	1,303,928	388,186	12,502	302	1,808	42,430	172,207	686,493	ישראל
26,064	81	25,983	668	-	22,301	2,883	131	-	-	שווקים מתעוררים
81,298	9,621	71,677	16,029	-	4,897	6,024	1,682	40,005	3,040	אחר
<u>1,716,544</u>	<u>48,316</u>	<u>1,668,228</u>	<u>451,083</u>	<u>22,122</u>	<u>66,876</u>	<u>23,875</u>	<u>105,042</u>	<u>309,697</u>	<u>689,533</u>	סך הכל

הראל עצמה שקלי קצר

ליום 31 בדצמבר 2015

סך הכל	נגזרים במונחי דלתא	סה"כ חשיפה מאזנית	השקעות אחרות	נדל"ן להשקעה	קרנות נאמנות	תעודות סל	מניות	אגרות חוב קונצרניות	אגרות חוב ממשלתיות	
אלפי ש"ח										
285,958	-	285,958	19,776	-	-	-	-	3,131	263,051	ישראל
82	-	82	82	-	-	-	-	-	-	אחר
<u>286,040</u>	<u>-</u>	<u>286,040</u>	<u>19,858</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>3,131</u>	<u>263,051</u>	סך הכל

הראל עצמה ללא מניות

ליום 31 בדצמבר 2015										
סך הכל	נגזרים במונחי דלתא	סה"כ חשיפה מאזנית	השקעות אחרות	נדל"ן להשקעה	קרנות נאמנות	תעודות סל	מניות	אגרות חוב קונצרניות	אגרות חוב ממשלתיות	
אלפי ש"ח										
4,092	-	4,092	675	-	-	-	-	3,417	-	בריטניה
4,166	-	4,166	34	-	-	-	669	3,463	-	גרמניה
3,996	-	3,996	-	-	-	-	-	3,996	-	שוויץ
15,448	-	15,448	1,522	-	-	-	3,241	10,685	-	ארה"ב
3,918	-	3,918	3,099	-	-	-	-	819	-	אירופה
233,914	-	233,914	33,360	-	265	248	71	78,480	121,490	ישראל
5,422	-	5,422	-	-	5,422	-	-	-	-	שווקים מתעוררים
17,674	-	17,674	553	-	3,884	-	-	12,495	742	אחר
288,630	-	288,630	39,243	-	9,571	248	3,981	113,355	122,232	סך הכל

הראל עצמה שקלי

ליום 31 בדצמבר 2015										
סך הכל	נגזרים במונחי דלתא	סה"כ חשיפה מאזנית	השקעות אחרות	נדל"ן להשקעה	קרנות נאמנות	תעודות סל	מניות	אגרות חוב קונצרניות	אגרות חוב ממשלתיות	
אלפי ש"ח										
123,089	-	123,089	9,661	-	121	-	-	30,144	83,163	ישראל
1,049	-	1,049	53	-	-	-	-	996	-	אחר
124,138	-	124,138	9,714	-	121	-	-	31,140	83,163	סך הכל

הראל עצמה אג"ח

ליום 31 בדצמבר 2015

סך הכל	נגזרים במונחי דלתא	סה"כ חשיפה מאזנית	השקעות אחרות	נדל"ן להשקעה	קרנות נאמנות	תעודות סל	מניות	אגרות חוב קונצרניות	אגרות חוב ממשלתיות
אלפי ש"ח									
489	-	489	51	-	-	-	-	438	-
729	-	729	-	-	407	-	-	322	-
435	-	435	-	-	-	-	-	435	-
445	-	445	-	-	445	-	-	-	-
506	-	506	-	-	-	-	-	506	-
2,264	-	2,264	152	-	-	709	-	1,403	-
728	-	728	381	-	243	-	-	104	-
35,111	-	35,111	5,804	-	36	18	-	10,876	18,377
684	-	684	-	-	684	-	-	-	-
1,592	-	1,592	4	-	146	-	-	1,348	94
42,983	-	42,983	6,392	-	1,961	727	-	15,432	18,471

BRITAIN
FRANCE
GERMANY
LUXEMBURG
SWITZERLAND
UNITED STATES
אירופה
ישראל
שווקים מתעוררים
אחר
סך הכל

1. גורמי סיכון נוספים המשפיעים על פעילות הקופה

הפעלת קופת גמל דורשת עמידה בכללי פעילות ודווח שנקבעו בחוקים ובתקנות. חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) התשס"ה 2005 מעניק סמכויות שונות ואמצעי אכיפה מגוונים לממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון לרבות סעיפי עונשין במקרה של אי עמידה בכללים והנחיות.

הקופה פועלת בתחום שוק ההון והחיסכון ארוך הטווח, בהם מתבצעת פעילות השקעה לצד פעילות מול העמיתים החוסכים בקליטת הפקדות, תשלומים וזיכויים ברווחים. פעילות זו חושפת את הקופה לסיכונים תפעוליים ולסיכונים הנובעים משינויי פסיקה וחקיקה כלליים ובתחום הפעילות הספציפי של הקופה.

אי לכך פועלת הקופה בהתאם לנהלים מסודרים שגיבשה להסדרת התהליכים השונים בקופה, לרבות ביצוע בקרות ומעקב שוטף אחר הפעילות. כמו כן מלווה את פעילות הקופה יועץ משפטי ומנהלת סיכונים.

בהתאם לתקנות קופות גמל, החברה המנהלת של הקופה כלולה במסגרת ביטוח אחריות מקצועית בקשר עם פעילות ההשקעה שלה, לכיסוי חבותה בשל מעשה או מחדל רשלני כלפי עמיתה וכן ביטוח לכיסוי הונאות ומעילה באמון של עובדיה כלפי העמיתים בסכום כולל שלא יפחת מהסכומים המפורטים בתקנה 4 לתקנות השקעות משותפות בנאמנות (הון עצמי וביטוח של מנהל קרן ונאמן ותנאי כשירות של דירקטורים וחברי ועדת השקעות), התשנ"ו-1995, ובתנאים הקבועים בתקנה האמורה לרבות השתתפות עצמית.

למידע נוסף, ראה דיון בגורמי סיכון בסעיף 3.11 בדוח תיאור עסקי התאגיד של החברה המנהלת וביאור 16 א' לדוח הכספי של הקופה.

2. גורמי סיכון על פי טיבם

בטבלה להלן מוצגים גורמי הסיכון על פי טיבם - סיכוני מקרו, סיכונים ענפיים, סיכונים גיאוגרפיים ככל שישנם וסיכונים מיוחדים לקופה, אשר דורגו, בהתאם להערכות סובייקטיביות איכותיות של הנהלת החברה המנהלת של הקופה בהתחשב בהיקף ובמאפייני פעילותה נכון לתאריך הדוח, בקטגוריות על פי השפעתם, ככל שניתן לגבי כל גורם סיכון, על קופת הגמל - השפעה גדולה, בינונית וקטנה.

השפעה קטנה	השפעה בינונית	השפעה גדולה	גורמי סיכון	
		√	סיכוני שוק	סיכוני מקרו
		√	האטה כלכלית בישראל	
		√	סיכוני אשראי	
	√		סיכון מחירי נכסים אחרים	
		√	שינויים רגולטוריים	סיכונים ענפיים
		√	סיכון נזילות	
	√		סיכונים תפעוליים	סיכונים מיוחדים לחברה

6. נושאים אליהם הפנה רואה החשבון את תשומת ליבו בחוות דעתו

רואה החשבון לא הפנה את תשומת הלב לעניינים מיוחדים בחוות דעתו.

7. בקרות ונהלים לגבי גילוי ובקרה פנימית על דיווח כספי

א. בקרות ונהלים לגבי הגילוי:

החברה יישמה את מודל הבקרה הפנימית המעודכן של Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO), המהווה מסגרת מוגדרת ומוכרת המשמשת לצורך הערכת הבקרה הפנימית. הנהלת הגוף המוסדי, בשיתוף המנכ"ל וסמנכ"ל הכספים של הגוף המוסדי, העריכו לתום התקופה המכוסה בדוח זה את האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של הגוף המוסדי. על בסיס הערכה זו, מנכ"ל הגוף המוסדי וסמנכ"ל הכספים הסיקו כי לתום תקופה זו הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של הגוף המוסדי הן אפקטיביות על מנת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהגוף המוסדי נדרש לגלות בדוח השנתי בהתאם להוראות הדין והוראות הדיווח שקבע הממונה על שוק ההון ביטוח וחסכון ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

ב. בקרה פנימית על דיווח כספי:

במהלך התקופה המכוסה המסתיימת ביום 31 בדצמבר 2015 לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של הגוף המוסדי על דיווח כספי אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הגוף המוסדי על דיווח כספי.

חגית ציטיאט-לויין
מנכ"ל

מישל סיבוני
יו"ר הדירקטוריון

תאריך: 22 במרס 2016

הצהרה (certification)

אני, חגית ציטיאט-לוי, מצהירה כי:

1. סקרתי את הדוח השנתי של הראל עצמה תעוז מסלולית (להלן: "קופת הגמל") לשנת 2015 (להלן: "הדוח").
  2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
  3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי ואת תוצאות הפעילות של קופת הגמל וכן את השינויים בזכויות העמיתים והתנועה בקופת הגמל למועדים ולתקופות המכוסים בדוח.
  4. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי¹ ולבקרה הפנימית על דיווח כספי¹ של קופת הגמל; וכן-
    - (א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לקופת הגמל, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברה המנהלת, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
    - (ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידע סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות הממונה על שוק ההון;
    - (ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של קופת הגמל והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן-
    - (ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי שאירע ברבעון הרביעי שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי הנוגע לקופת הגמל; וכן-
  5. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי הנוגע לקופת הגמל:
    - (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של החברה המנהלת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי הנוגע לקופת הגמל; וכן-
    - (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי הנוגע לקופת הגמל.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

22 במרס 2016

חגית ציטיאט-לוי, מנכ"ל

¹ כהגדרתם בהוראות חוזר גופים מוסדיים לעניין בקרה פנימית על דיווח כספי- הצהרות, דוחות וגילויים.

הצהרה (certification)

אני, רם גבל מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח השנתי של הראל עצמה תעוז מסלולית (להלן: "קופת הגמל") לשנת 2015 (להלן: "הדוח").
  2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
  3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי ואת תוצאות הפעילות של קופת הגמל וכן את השינויים בזכויות העמיתים והתנועה בקופת הגמל למועדים ולתקופות המכוסים בדוח.
  4. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי¹ ולבקרה הפנימית על דיווח כספי¹ של קופת הגמל; וכן-
    - (א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לקופת הגמל, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברה המנהלת, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
    - (ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות הממונה על שוק ההון;
    - (ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של קופת הגמל והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן-
    - (ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי שאירע ברבעון הרביעי שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי הנוגע לקופת הגמל; וכן-
  5. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי הנוגע לקופת הגמל:
    - (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של החברה המנהלת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי הנוגע לקופת הגמל; וכן-
    - (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי הנוגע לקופת הגמל.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

22 במרס 2016

רם גבל, סמנכ"ל כספים

¹ כהגדרתם בהוראות חוזר גופים מוסדיים לעניין בקרה פנימית על דיווח כספי- הצהרות, דוחות וגילויים.

דוח הדירקטוריון וההנהלה בדבר הבקרה הפנימית על דיווח כספי

ההנהלה, בפקוח הדירקטוריון, של הראל עצמה תעוז מסלולית (להלן: "קופת הגמל") אחראית לקביעתה וקיומה של בקרה פנימית נאותה על דיווח כספי. מערכת הבקרה הפנימית של קופת הגמל תוכננה כדי לספק מידה סבירה של ביטחון לדירקטוריון ולהנהלה של החברה המנהלת לגבי הכנה והצגה נאותה של דוחות כספיים המפורסמים בהתאם לכללי החשבונאות מקובלים בישראל והוראות הממונה על שוק ההון. ללא תלות בטיב רמת התכנון שלהן, לכל מערכות הבקרה הפנימית יש מגבלות מובנות. לפיכך גם אם נקבע כי מערכות אלו הינן אפקטיביות הן יכולות לספק מידה סבירה של בטחון בלבד בהתייחס לעריכה ולהצגה של דוח כספי.

ההנהלה בפקוח הדירקטוריון מקיימת מערכת בקרות מקיפה המיועדת להבטיח כי עסקאות מבוצעות בהתאם להרשאות ההנהלה, הנכסים מוגנים, והרישומים החשבונאיים מהימנים. בנוסף, ההנהלה בפקוח הדירקטוריון נוקטת צעדים כדי להבטיח שערוצי המידע והתקשורת אפקטיביים ומנטרים (monitor) ביצוע, לרבות ביצוע נהלי בקרה פנימית.

הנהלת החברה המנהלת בפקוח הדירקטוריון העריכה את אפקטיביות הבקרה הפנימית של קופת הגמל על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2015, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במודל הבקרה הפנימית של Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO). בהתבסס על הערכה זו, ההנהלה מאמינה (believes) כי ליום 31 בדצמבר 2015, הבקרה הפנימית של קופת הגמל על דיווח כספי הינה אפקטיבית.

_____	מישל סיבוני	יו"ר הדירקטוריון :
_____	חגית ציטיאט-לוין	מנכ"ל :
_____	רם גבל	סמנכ"ל כספים :

תאריך אישור הדוח : 22 במרס 2016

הראל עצמה תעוז מסלולית
דוחות כספיים
ליום
31 בדצמבר 2015

תוכן העניינים

עמוד

2	דוח רואי החשבון המבקרים
3	דוח רואי החשבון המבקרים בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי

דוחות כספיים

4	דוח על המצב הכספי
7	דוח הכנסות והוצאות
11	דוח על השינויים בזכויות העמיתים
15	ביאורים לדוחות הכספיים

דוח רואי החשבון המבקרים לעמיתים של הראל עצמה תעוז מסלולית

ביקרנו את הדוחות על המצב הכספי המצורפים של הראל עצמה תעוז מסלולית (הראל עצמה תעוז, הראל עצמה שקלי קצר, הראל עצמה ללא מניות, הראל קופת גמל, הראל עצמה שקלי, הראל גמל בז (מניית), הראל גמל שחף (עד 10% מניות) והראל עצמה אג"ח) (להלן - "הקופה") לימים 31 בדצמבר 2015 ו-2014 ואת דוחות ההכנסות וההוצאות ואת הדוחות על השינויים בזכויות העמיתים לכל אחת משלוש השנים שהאחרונה שבהן הסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015. דוחות כספיים אלה הינם באחריות הדירקטוריון וההנהלה של הראל גמל והשתלמות בע"מ (להלן - "החברה המנהלת"). אחריותנו היא לחוות דעה על דוחות כספיים אלה בהתבסס על ביקורתנו.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל, לרבות תקנים שנקבעו בתקנות רואי חשבון (דרך פעולתו של רואה חשבון), התש"ג-1973. על פי תקנים אלה, נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצעה במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון שאין בדוחות הכספיים הצגה מוטעית מהותית.

ביקורת כוללת בדיקה מידגמית של ראיות התומכות בסכומים ובמידע שבדוחות הכספיים. ביקורת כוללת גם בחינה של כללי החשבונאות שישומו ושל האומדנים המשמעותיים שנעשו על ידי הדירקטוריון וההנהלה של החברה המנהלת וכן הערכת נאותות ההצגה בדוחות הכספיים בכללותה. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו.

לדעתנו, הדוחות הכספיים הנ"ל משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את מצבה הכספי של הקופה לימים 31 בדצמבר 2015 ו-2014 ואת תוצאות פעולותיה והשינויים בזכויות העמיתים שלה לכל אחת משלוש השנים שהאחרונה שבהן הסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015 בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים, בהתאם להוראות הדיווח והגילוי שנקבעו על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון במשרד האוצר ובהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005 והתקנות שהותקנו מכוחו.

ביקרנו גם, בהתאם לתקני ה-PCAOB בארה"ב בדבר ביקורת של בקרה פנימית על דיווח כספי, כפי שאומצו על ידי לשכת רואי חשבון בישראל, את הבקרה הפנימית על דיווח כספי של הקופה ליום 31 בדצמבר 2015, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי COSO והדוח שלנו מיום 22 במרס 2016 כלל חוות דעת בלתי מסויגת על אפקטיביות הבקרה הפנימית על דיווח כספי של הקופה.

סומך חייקין
רואי חשבון

22 במרס 2016

דוח רואי החשבון המבקרים לעמיתים של הראל עצמה תעוז מסלולית בהתאם להוראות הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי

ביקרנו את הבקרה הפנימית על דיווח כספי של הראל עצמה תעוז מסלולית (הראל עצמה תעוז, הראל עצמה שקלי קצר, הראל עצמה ללא מניות, הראל קופת גמל, הראל עצמה שקלי, הראל גמל בז (מניית), הראל גמל שחף (עד 10% מניות) והראל עצמה אג"ח) (להלן "הקופה") ליום 31 בדצמבר 2015, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי ה- Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (להלן "COSO"). הדירקטוריון וההנהלה של הראל גמל והשתלמות בע"מ (להלן "החברה המנהלת") אחראים לקיום בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי של הקופה ולהערכתם את האפקטיביות של בקרה פנימית על דיווח כספי, הנכללת בדוח הדירקטוריון וההנהלה בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי המצורף. אחריותנו היא לחוות דעה על בקרה פנימית על דיווח כספי של הקופה בהתבסס על ביקורתנו.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ה- Public Company Accounting Oversight Board (PCAOB) בארה"ב בדבר ביקורת של בקרה פנימית על דיווח כספי, כפי שאומצו על ידי לשכת רואי חשבון בישראל. על-פי תקנים אלה נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצע במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון אם קוימה, מכל הבחינות המהותיות, בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי של הקופה. ביקורתנו כללה השגת הבנה לגבי בקרה פנימית על דיווח כספי, הערכת הסיכון שקיימת חולשה מהותית, וכן בחינה והערכה של אפקטיביות התכנון והתפעול של בקרה פנימית בהתבסס על הסיכון שהוערך. ביקורתנו כללה גם ביצוע נהלים אחרים כאלה שחשבנו כנחוצים בהתאם לנסיבות. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו.

בקרה פנימית על דיווח כספי של קופת גמל הינה תהליך המיועד לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי המהימנות של דיווח כספי וההכנה של דוחות כספיים למטרות חיצוניות בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים, בהתאם להוראות הדיווח והגילוי שנקבעו על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון במשרד האוצר ובהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) התשס"ה-2005 והתקנות שהותקנו מכוחו. בקרה פנימית על דיווח כספי של קופת גמל כוללת את אותם מדיניות ונהלים אשר: (1) מתייחסים לניהול רשומות אשר, בפירוט סביר, משקפות במדויק ובאופן נאות את העסקאות וההעברות של נכסי הקופה (לרבות הוצאתם מרשותה); (2) מספקים מידה סבירה של ביטחון שעסקאות נרשמות כנדרש כדי לאפשר הכנת דוחות כספיים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים, בהתאם להוראות הדיווח והגילוי שנקבעו על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון במשרד האוצר ובהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) התשס"ה-2005 והתקנות שהותקנו מכוחו, ושקבלת כספים והוצאת כספים של הקופה נעשים רק בהתאם להרשאות הדירקטוריון וההנהלה של החברה המנהלת; ו- (3) מספקים מידה סבירה של ביטחון לגבי מניעה או גילוי במועד של רכישה, שימוש או העברה (לרבות הוצאה מרשות) בלתי מורשים של נכסי הקופה, שיכולה להיות להם השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

בשל מגבלותיה המובנות, בקרה פנימית על דיווח כספי עשויה שלא למנוע או לגלות הצגה מוטעית. כמו כן, הסקת מסקנות לגבי העתיד על בסיס הערכת אפקטיביות נוכחית כלשהי חשופה לסיכון שבקורות תהפוכה לבלתי מתאימות בגלל שינויים בנסיבות או שמידת הקיום של המדיניות או הנהלים תשתנה לרעה.

לדעתנו, החברה המנהלת קיימה, מכל הבחינות המהותיות, בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי של הקופה ליום 31 בדצמבר 2015, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי COSO.

ביקרנו גם, בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל, את הדוחות הכספיים של הקופה לימים 31 בדצמבר 2015 ו-2014 ולכל אחת משלוש השנים שהאחרונה שבהן הסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015 והדוח שלנו, מיום 22 במרס 2016, כלל חוות דעת בלתי מסויגת על אותם דוחות כספיים.

סומך חייקין
רואי חשבון

22 במרס 2016

ליום 31 בדצמבר		ביאור	
2014	2015		
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח		
538,899	468,003		רכוש שוטף
6,385	61,916	3	מזומנים ושווי מזומנים חייבים ויתרות חובה
545,284	529,919		
8,020,248	8,198,326	4	השקעות פיננסיות
2,558,553	2,608,205	5	נכסי חוב סחירים
2,087,532	1,937,005	6	נכסי חוב שאינם סחירים מניות
*2,996,191	2,454,522	7	השקעות אחרות
15,662,524	15,198,058		סך כל השקעות פיננסיות
90,780	103,954	8	נדל"ן להשקעה
16,298,588	15,831,931		סך כל הנכסים
*252,975	72,838	9	זכאים ויתרות זכות
16,045,613	15,759,093		זכויות העמיתים
16,298,588	15,831,931		סך כל ההתחייבויות וזכויות העמיתים

* סיווג מחדש. ראה באור 2ה.

רם גבל
סמנכ"ל כספים

חגית ציטיאט-לוין
מנכ"ל

מישל סיבונני
יו"ר הדירקטוריון

תאריך אישור הדוחות הכספיים : 22 במרס 2016

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

ליום 31 בדצמבר 2015									
הראל תעוז אלפי ש"ח	הראל עצמה אלפי ש"ח	הראל עצמה שקלי אלפי ש"ח	הראל עצמה ללא מניות אלפי ש"ח	הראל עצמה שקלי קצר אלפי ש"ח	הראל גמל שחף (עד 10% מניות) אלפי ש"ח	הראל גמל בז (מנייתי) אלפי ש"ח	הראל קופת גמל אלפי ש"ח	הראל עצמה תעוז אלפי ש"ח	
468,003	1,969	3,627	13,628	13,888	69,026	10,855	75,856	279,154	רכוש שוטף
61,916	26	79	192	226	2,289	1,686	7,303	50,115	מזומנים ושווי מזומנים
529,919	1,995	3,706	13,820	14,114	71,315	12,541	83,159	329,269	חייבים ויתרות חובה
8,198,326	33,157	113,649	230,101	265,255	931,359	30,402	538,493	6,055,910	השקעות פיננסיות
2,608,205	4,634	6,358	25,883	6,552	370,384	1,847	195,376	1,997,171	נכסי חוב סחירים
1,937,005	-	-	3,981	-	105,042	59,999	214,145	1,553,838	נכסי חוב שאינם סחירים
2,454,522	3,285	618	16,538	393	173,467	28,063	217,682	2,014,476	מניות
15,198,058	41,076	120,625	276,503	272,200	1,580,252	120,311	1,165,696	11,621,395	השקעות אחרות
103,954	-	-	-	-	22,122	-	12,371	69,461	סך כל השקעות פיננסיות
15,831,931	43,071	124,331	290,323	286,314	1,673,689	132,852	1,261,226	12,020,125	נדל"ן להשקעה
72,838	88	193	1,693	274	5,461	721	6,021	58,387	סך כל הנכסים
15,759,093	42,983	124,138	288,630	286,040	1,668,228	132,131	1,255,205	11,961,738	זכאים ויתרות זכות
15,831,931	43,071	124,331	290,323	286,314	1,673,689	132,852	1,261,226	12,020,125	זכויות העמיתים
									סך כל ההתחייבויות וזכויות העמיתים
רם גבל סמנכ"ל כספים			חגית ציטיאט-לויין מנכ"ל			מישל סיבוני יו"ר הדירקטוריון			

תאריך אישור הדוחות הכספיים : 22 במרס 2016

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

ליום 31 בדצמבר 2014								
הראל תעוז עצמה אלפי ש"ח	הראל קופת גמל אלפי ש"ח	הראל גמל בז (מנייתי) אלפי ש"ח	הראל גמל שחף (עד 10% מניות) אלפי ש"ח	הראל עצמה שקלי קצר אלפי ש"ח	הראל עצמה ללא מניות אלפי ש"ח	הראל עצמה שקלי אלפי ש"ח	הראל עצמה אג"ח אלפי ש"ח	סה"כ אלפי ש"ח
380,196	49,685	9,298	64,421	15,528	8,566	9,010	2,195	538,899
4,990	460	42	472	220	68	100	33	6,385
385,186	50,145	9,340	64,893	15,748	8,634	9,110	2,228	545,284
5,704,694	483,396	23,710	1,068,063	290,413	302,658	106,701	40,613	8,020,248
2,066,913	165,059	1,421	279,755	10,884	24,488	6,374	3,659	2,558,553
1,777,677	173,618	49,965	84,558	-	1,714	-	-	2,087,532
2,564,047	215,859	25,142	172,823	141	14,452	138	3,589	*2,996,191
12,113,331	1,037,932	100,238	1,605,199	301,438	343,312	113,213	47,861	15,662,524
59,100	11,257	-	20,423	-	-	-	-	90,780
12,557,617	1,099,334	109,578	1,690,515	317,186	351,946	122,323	50,089	16,298,588
215,003	15,017	2,483	16,665	454	2,781	246	326	*252,975
12,342,614	1,084,317	107,095	1,673,850	316,732	349,165	122,077	49,763	16,045,613
12,557,617	1,099,334	109,578	1,690,515	317,186	351,946	122,323	50,089	16,298,588

* סיווג מחדש. ראה באור ה2.

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2013	2014	2015	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	ביאור
4,165	(2,688)	(7,431)	
289,774	197,070	(24,905)	
160,348	82,236	104,167	
* 734,533	* 171,539	173,758	
200,783	345,303	163,777	
*(5,637)	* 5,684	4,666	
1,379,801	801,832	421,463	
1,383,966	799,144	414,032	
130,144	128,017	123,503	10
19,628	22,048	19,959	11
2,765	2,319	(1)	12
383	645	502	15
94	222	232	
153,014	153,251	144,195	
1,230,952	645,893	269,837	

הכנסות (הפסדים)

ממזומנים ושווי מזומנים

מהשקעות:

מנכסי חוב סחירים
מנכסי חוב שאינם סחירים
ממניות
מהשקעות אחרות
מנדל"ן להשקעה
סך כל ההכנסות מהשקעות

סך כל ההכנסות

הוצאות

דמי ניהול
הוצאות ישירות
ביטוח חיים
מסים
אחרות

סך כל ההוצאות

עודף הכנסות על הוצאות לשנה

* סווג מחדש. ראה באור ה2.

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015								
הראל תעוז אלפי ש"ח	הראל קופת גמל אלפי ש"ח	הראל גמל בו (מנייתית) אלפי ש"ח	הראל שחף (עד 10% מניות) אלפי ש"ח	הראל עצמה שקלי קצר אלפי ש"ח	הראל עצמה ללא מניות אלפי ש"ח	הראל עצמה שקלי אלפי ש"ח	הראל עצמה אג"ח אלפי ש"ח	סה"כ אלפי ש"ח
(6,854)	(70)	(130)	(250)	(79)	(45)	6	(9)	(7,431)
(23,809)	(1,443)	(61)	(2,087)	(608)	5	2,862	236	(24,905)
76,996	8,491	56	16,650	121	1,196	394	263	104,167
142,160	14,014	3,271	13,949	9	354	1	-	173,758
145,053	8,097	666	8,151	1,261	661	(84)	(28)	163,777
1,977	862	-	1,827	-	-	-	-	4,666
342,377	30,021	3,932	38,490	783	2,216	3,173	471	421,463
335,523	29,951	3,802	38,240	704	2,171	3,179	462	414,032
96,545	9,276	916	11,194	2,085	2,176	980	331	123,503
16,572	1,624	145	1,402	15	140	36	25	19,959
(1)	-	-	-	-	-	-	-	(1)
440	32	13	11	-	-	-	6	502
163	22	-	46	-	1	-	-	232
113,719	10,954	1,074	12,653	2,100	2,317	1,016	362	144,195
221,804	18,997	2,728	25,587	(1,396)	(146)	2,163	100	269,837

הכנסות (הפסדים)

ממזומנים ושווי מזומנים

מהשקעות:

מנכסי חוב סחירים

מנכסי חוב שאינם סחירים

ממניות

מהשקעות אחרות

מנדליין להשקעה

סך כל ההכנסות מהשקעות

סך כל ההכנסות**הוצאות**

דמי ניהול

הוצאות ישירות

ביטוח חיים

מסים

אחרות

סך כל ההוצאות**עודף הכנסות (הפסדים) על הוצאות לשנה**

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014

הראל עצמה תעוז	הראל קופת גמל	הראל בז (מנייתי)	הראל גמל שחף (עד 10% מניות)	הראל עצמה שקלי קצר	הראל עצמה ללא מניות	הראל עצמה שקלי	הראל עצמה אג"ח	סה"כ
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
(2,526)	131	179	(460)	(261)	242	(9)	16	(2,688)
150,201	7,418	403	22,393	3,736	7,029	4,889	1,001	197,070
61,080	6,180	(12)	12,699	584	1,397	247	61	82,236
*147,738	*11,380	2,650	*9,571	17	*183	-	-	*171,539
307,755	26,475	3,466	8,120	345	(826)	(49)	17	345,303
*4,087	*610	-	*987	-	*-	-	-	*5,684
670,861	52,063	6,507	53,770	4,682	7,783	5,087	1,079	801,832
668,335	52,194	6,686	53,310	4,421	8,025	5,078	1,095	799,144
101,175	8,371	802	11,317	2,493	2,497	956	406	128,017
18,986	1,467	146	1,250	23	135	13	28	22,048
2,255	3	2	15	29	13	1	1	2,319
622	7	1	6	1	2	-	6	645
141	27	-	52	-	2	-	-	222
123,179	9,875	951	12,640	2,546	2,649	970	441	153,251
545,156	42,319	5,735	40,670	1,875	5,376	4,108	654	645,893

הכנסות (הפסדים)

ממזומנים ושווי מזומנים

מהשקעות:

מנכסי חוב סחירים

מנכסי חוב שאינם סחירים

ממניות

מהשקעות אחרות

מנדליין להשקעה

סך כל ההכנסות מהשקעות

סך כל ההכנסות

הוצאות

דמי ניהול

הוצאות ישירות

ביטוח חיים

מסים

אחרות

סך כל ההוצאות

עודף הכנסות על הוצאות לשנה

* סווג מחדש. ראה באור ה2.

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2013

הראל תעוז עצמה	הראל קופת גמל	הראל גמל בז (מנייתי)	הראל שחף גמל 10% (מניות)	הראל עצמה שקלי קצר	הראל עצמה ללא מניות	הראל עצמה שקלי	הראל עצמה אג"ח	סה"כ
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
2,030	5	41	198	1,729	133	31	(2)	4,165
212,087	14,647	320	38,243	5,977	11,403	4,884	2,213	289,774
131,452	10,744	87	15,025	802	1,969	205	64	160,348
*652,981	*48,021	12,222	*21,309	-	-	-	-	*734,533
164,676	17,783	3,126	12,937	676	*1,278	204	103	200,783
*(6,026)	*275	-	*114	-	-	-	-	*(5,637)
1,155,170	91,470	15,755	87,628	7,455	14,650	5,293	2,380	1,379,801
1,157,200	91,475	15,796	87,826	9,184	14,783	5,324	2,378	1,383,966
103,813	7,622	760	10,398	3,198	2,937	1,001	415	130,144
16,789	1,187	89	1,313	48	148	27	27	19,628
2,691	1	1	14	39	17	1	1	2,765
303	32	11	28	-	3	-	6	383
69	5	1	18	-	1	-	-	94
123,665	8,847	862	11,771	3,285	3,106	1,029	449	153,014
1,033,535	82,628	14,934	76,055	5,899	11,677	4,295	1,929	1,230,952

הכנסות (הפסדים)

ממזומנים ושווי מזומנים

מה שקעות:

- מנכסי חוב סחירים
- מנכסי חוב שאינם סחירים
- ממניות
- מה שקעות אחרות
- מנדלין להשקעה
- סך כל ההכנסות מה שקעות

סך כל ההכנסות

הוצאות

- דמי ניהול
- הוצאות ישירות
- ביטוח חיים
- מסים
- אחרות

סך כל ההוצאות

עודף הכנסות על הוצאות לשנה

* סווג מחדש. ראה באור 2ה.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2013	2014	2015	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
14,860,823	15,695,816	16,045,613	זכויות עמיתים ליום 1 בינואר של השנה
269,257	272,334	336,106	תגמולים מדמי גמולים
685,663	722,717	749,437	תשלומים לעמיתים
8,055	9,106	17,810	העברות צבירה לקופה
557	644	1,066	העברות מחברות ביטוח
429,638	567,679	450,092	העברות מקרנות פנסיה חדשות
287,572	271,770	275,309	העברות מקופות גמל
			העברות בין מסלולים
25,393	16,907	13,827	העברות צבירה מהקופה
6,614	12,723	15,278	העברות לחברות ביטוח
385,796	393,512	582,889	העברות לקרנות פנסיה חדשות
287,572	271,770	275,309	העברות לקופות גמל
			העברות בין מסלולים
20,447	154,287	(143,026)	העברות צבירה, נטו
1,230,952	645,893	269,837	עודף הכנסות על הוצאות לשנה מועבר מדוח הכנסות והוצאות
15,695,816	16,045,613	15,759,093	זכויות העמיתים ליום 31 בדצמבר של השנה

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015								
הראל תעוז	הראל קופת גמל	הראל גמל (מנייתי)	הראל גמל שחף (עד 10% מניות)	הראל עצמה שקלי קצר	הראל עצמה ללא מניות	הראל עצמה שקלי	הראל עצמה אג"ח	סה"כ
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
12,342,614	1,084,317	107,095	1,673,850	316,732	349,165	122,077	49,763	16,045,613
194,374	73,941	6,308	36,037	15,075	7,082	2,975	314	336,106
615,642	30,887	2,943	53,020	20,832	16,184	8,239	1,690	749,437
7,111	8,633	950	656	78	-	-	382	17,810
191	818	21	17	-	-	19	-	1,066
261,357	131,855	11,990	33,924	3,794	2,941	3,692	539	450,092
44,071	57,855	22,414	98,452	17,729	8,341	22,247	4,200	275,309
8,224	1,651	211	1,378	-	566	1,673	124	13,827
8,208	5,576	415	812	47	147	65	8	15,278
375,637	58,822	7,488	98,882	12,673	19,200	6,180	4,007	582,889
102,073	24,275	8,318	46,203	32,420	42,656	12,878	6,486	275,309
(181,412)	108,837	18,943	(14,226)	(23,539)	(51,287)	5,162	(5,504)	(143,026)
221,804	18,997	2,728	25,587	(1,396)	(146)	2,163	100	269,837
11,961,738	1,255,205	132,131	1,668,228	286,040	288,630	124,138	42,983	15,759,093

זכויות עמיתים ליום 1 בינואר של השנה

תקבולים מדמי גמולים

תשלומים לעמיתים

העברות צבירה לקופה

העברות מחברות ביטוח

העברות מקרנות פנסיה חדשות

העברות מקופות גמל

העברות בין מסלולים

העברות צבירה מהקופה

העברות לחברות ביטוח

העברות לקרנות פנסיה חדשות

העברות לקופות גמל

העברות בין מסלולים

העברות צבירה, נטו

עודף הכנסות (הפסדים) על הוצאות לשנה מועבר מדוח הכנסות והוצאות

זכויות העמיתים ליום 31 בדצמבר של השנה

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014								
הראל תעוזה	הראל קופת גמל	הראל גמל בז (מנייתי)	הראל גמל שחף (עד 10% מניית)	הראל עצמה שקלי קצר	הראל עצמה ללא מניות	הראל עצמה שקלי	הראל עצמה אג"ח	סה"כ אלפי ש"ח
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
12,277,538	884,791	94,291	1,496,137	382,088	392,463	114,702	53,806	15,695,816
185,770	45,151	3,196	28,834	4,190	1,710	2,973	510	272,334
591,144	29,744	2,631	48,504	23,331	19,060	5,245	3,058	722,717
1,847	3,960	519	2,620	-	-	160	-	9,106
110	462	66	6	-	-	-	-	644
292,444	142,767	8,968	111,823	981	2,013	5,582	3,101	567,679
42,553	46,891	11,410	126,408	10,325	14,795	15,447	3,941	271,770
6,335	8,323	11	1,651	265	322	-	-	16,907
8,210	1,724	452	278	1,724	322	13	-	12,723
269,965	33,395	4,986	53,217	10,457	12,954	5,090	3,448	393,512
127,150	8,838	9,010	28,998	46,950	34,534	10,547	5,743	271,770
(74,706)	141,800	6,504	156,713	(48,090)	(31,324)	5,539	(2,149)	154,287
545,156	42,319	5,735	40,670	1,875	5,376	4,108	654	645,893
12,342,614	1,084,317	107,095	1,673,850	316,732	349,165	122,077	49,763	16,045,613

זכויות עמיתים ליום 1 בינואר של השנה

תקבולים מדמי גמולים

תשלומים לעמיתים

העברות צבירה לקופה

העברות מחברות ביטוח

העברות מקרנות פנסיה חדשות

העברות מקופות גמל

העברות בין מסלולים

העברות צבירה מהקופה

העברות לחברות ביטוח

העברות לקרנות פנסיה חדשות

העברות לקופות גמל

העברות בין מסלולים

העברות צבירה, נטו

עודף הכנסות על הוצאות לשנה מועבר מדוח הכנסות והוצאות

זכויות העמיתים ליום 31 בדצמבר של השנה

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2013									
הראל עצמה תעוז	הראל קופת גמל	הראל בז (מנייתי)	הראל גמל שחף (עד 10% מניות)	הראל עצמה שקלי קצר	הראל עצמה ללא מניות	הראל עצמה שקלי	הראל עצמה אג"ח	סה"כ	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
11,748,783	778,855	74,918	1,212,468	459,921	422,099	116,615	47,164	14,860,823	זכויות עמיתים ליום 1 בינואר של השנה
195,885	39,696	3,163	20,072	3,579	2,647	3,277	938	269,257	תקבולים מדמי גמולים
553,244	29,897	2,142	42,676	26,688	21,731	7,219	2,066	685,663	תשלומים לעמיתים
2,678	1,932	161	3,273	11	-	-	-	8,055	העברות צבירה לקופה
298	39	14	206	-	-	-	-	557	העברות מחברות ביטוח
230,690	31,980	4,260	142,315	3,021	5,750	7,598	4,024	429,638	העברות מקרנות פנסיה חדשות
53,977	16,990	9,869	150,492	10,106	22,888	10,122	13,128	287,572	העברות מקופות גמל
13,334	3,282	96	5,363	448	1,185	1,044	641	25,393	העברות צבירה מהקופה
4,078	945	230	275	924	63	99	-	6,614	העברות לחברות ביטוח
278,003	24,512	5,663	39,138	14,929	14,885	3,863	4,803	385,796	העברות לקרנות פנסיה חדשות
139,649	8,693	4,897	21,292	57,460	34,734	14,980	5,867	287,572	העברות לקופות גמל
(147,421)	13,509	3,418	230,218	(60,623)	(22,229)	(2,266)	5,841	20,447	העברות צבירה, נטו
1,033,535	82,628	14,934	76,055	5,899	11,677	4,295	1,929	1,230,952	עודף הכנסות על הוצאות לשנה מועבר מדוח הכנסות והוצאות
12,277,538	884,791	94,291	1,496,137	382,088	392,463	114,702	53,806	15,695,816	זכויות העמיתים ליום 31 בדצמבר של השנה

ביאור 1 - כללי

א. הראל עצמה תעוז (להלן - הקופה) הינה קופת גמל מסלולית לחיסכון, לתגמולים ופיצויים, לעצמאיים ושכירים המאושרת על פי חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), אשר נכון ליום 31 בדצמבר 2015, כוללת שמונה מסלולים פעילים:

- (1) הראל עצמה תעוז מסלול כללי.
- (2) הראל קופת גמל.
- (3) הראל גמל בו (מנייתי).
- (4) הראל גמל שחף (עד 10% מניות).
- (5) הראל עצמה שקלי קצר.
- (6) הראל עצמה ללא מניות.
- (7) הראל עצמה שקלי.
- (8) הראל עצמה אג"ח.

הקופה מנוהלת על ידי הראל גמל והשתלמות בע"מ (להלן - הראל גמל או החברה המנהלת), חברה בבעלות מלאה בעקיפין, של הראל השקעות בבטוח ושירותים פיננסיים בע"מ.

לשינוי מבני בחברה המנהלת ובקופה ולשינוי שמות המסלולים החל מיום 1 בינואר 2016 ראה באור 17 בדבר אירועים לאחר תאריך הדיווח.

ב. הקופה הוקמה כתברה מוגבלת בערבות בניהול על ידי בנק לאומי לישראל בע"מ (להלן - הבנק) ונקראה "עצמה" קופת תגמולים לעצמאיים ליד בנק לאומי לישראל בע"מ.

החל מיום 9 בנובמבר 2003, לאחר אישור הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון במשרד האוצר, הפכה הקופה לתוכנית ונוהלה עד ליום 28 בדצמבר 2006 על ידי לאומי גמל בע"מ.

הקופה נרכשה על-ידי הראל חברה לביטוח בע"מ (להלן - הראל ביטוח) מאת בנק לאומי בדצמבר 2006 והחל מיום 28 בדצמבר 2006, הקופה מנוהלת על ידי הראל גמל, וזאת בהתאם להסכם בין הראל ביטוח לבין הראל גמל.

בחודש יולי 2008 הפכה הקופה לקופה מסלולית עקב הוספת מסלול שקלי ומסלול ללא מניות.

ביום 1 בינואר 2012, מוזגו מסלולי קופת הראל - תעוז (קופה בבעלות הראל חברה לביטוח בע"מ) ומסלולי קופת הראל גמל (קופה בבעלות החברה המנהלת) (להלן - הקופות המתמוזגות) לתוך קופת הראל - עצמה. שמה של הקופה הממוזגת שונה להראל עצמה תעוז. המיזוג בוצע כך שהראל-תעוז מוזגה באופן מלא לתוך הראל-עצמה ואילו הראל קופת גמל מוזגה באופן טכני לתוך הראל-עצמה, באופן שמבנה הבעלויות במסלולים של הקופות המתמוזגות נשמר.

ביום 28 ביוני 2015 התקבל אישור של דירקטוריון החברה המנהלת ודירקטוריון הראל עתידית קופות גמל בע"מ (להלן - הראל עתידית) למיזוגה של הראל עתידית לתוך החברה תוך חיסולה ללא פירוק. המיזוג כאמור, אושר על ידי בית המשפט ביום 26 בנובמבר 2015, על ידי הממונה על שוק ההון במשרד האוצר ביום 27 בדצמבר 2015 ועל ידי רשם החברות ביום 31 בדצמבר 2015.

בהתאם לכך, ביום 1 בינואר 2016, מוזגה הראל עתידית לתוך החברה המנהלת תוך חיסולה ללא פירוק, וקופת הגמל הראל גילעד גמל (קופה בניהולה של הראל עתידית) מוזגה, מיזוג טכני, לתוך הקופה ששינתה את שמה באותו מועד להראל קופת גמל.

העברת הזכויות התבצעה בדרך של העברת נכסים וכתוצאה מהמיזוגים לעיל לא הייתה פגיעה בעמית הקופות המתמוזגות ולא נוצרו נכסים או רווחים לחברה המנהלת.

ג. קיימת הפרדה מלאה בין החברה המנהלת ונכסיה לבין הקופה ונכסיה. נתוני החברה המנהלת מוצגים בדוחות כספיים נפרדים בהתאם להוראות הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון במשרד האוצר.

ד. מדיניות ההשקעה

השקעות הקופה מבוצעות על-פי מדיניות ההשקעות הכוללת שנקבעת על-ידי הדירקטוריון, וועדת ההשקעות בחברה המנהלת ובהתאם להוראות הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון במשרד האוצר.

ביאור 1 - כללי (המשך)

ה. הגדרות

בדוחות כספיים אלה:

- (1) הקופה - הראל עצמה תעוז, ובשמה החדש החל מיום 1 בינואר 2016, הראל קופת גמל.
- (2) החברה המנהלת - הראל גמל והשתלמות בע"מ.
- (3) הממונה - הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון במשרד האוצר.
- (4) חוק הפיקוח - חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005, והתקנות שהותקנו מכוחו.
- (5) צדדים קשורים ובעלי עניין - כהגדרתם בתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (כללי השקעה החלים על גופים מוסדיים), התשע"ב-2012.
- (6) מדד - מדד המחירים לצרכן שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

ביאור 2 - מדיניות חשבונאית

הדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים, בהתאם לחוק הפיקוח ובהתאם להוראות הגילוי והדיווח שנקבעו על ידי הממונה.

הדוחות הכספיים אושרו לפרסום על ידי הדירקטוריון החברה המנהלת ביום 22 במרס 2016.

א. בסיס הערכת נכסים

הנכסים בדוח על המצב הכספי מוצגים כלהלן:

- (1) מזומנים ושווי מזומנים - יתרות ופקדונות בבנקים ובמוסדות כספיים שהופקדו לתקופה מקורית שאינה עולה על שלושה חודשים, ואשר לא חל עליהם כל שעבוד או מגבלה אחרת. מזומנים ושווי מזומנים כוללים ריבית שנצברה למועד הדיווח.
- (2) ניירות ערך סחירים בארץ - השער הידוע שפורסם בבורסה למועד הדיווח.
- (3) ניירות ערך סחירים בחו"ל - לפי השער הידוע הקובע שנקבע לנייר הערך ביום המסחר האחרון בשנת הדיווח שנתקיים בבורסה בחו"ל או בשוק מוסדר בו הוא נסחר ולפי שערי החליפין היציגים למועד הדיווח.
- (4) השווי הוגן של נכסי חוב שאינם סחירים וכן של נכסי חוב שאינם סחירים הנמדדים בעלות מתואמת, אשר מידע לגבי השווי הוגן ניתן לצרכי ביאור בלבד, נקבעים באמצעות היוון תזרימי המזומנים הצפויים בגינם. שיעורי ההיוון מתבססים על חלוקת השוק הסחיר לעשירונים בהתאם לתשואה לפדיון של נכסי החוב וקביעת המיקום של הנכס הלא סחיר באותם עשירונים וזאת בהתאם לפרמיית הסיכון הנגזרת ממחירי עסקאות/הנפקות בשוק הלא סחיר. ציטוטי המחירים ושיעורי הריבית ששימשו להיוון נקבעים על ידי חברת מרווח הוגן, חברה המספקת ציטוטי מחירים ושערי ריבית לגופים מוסדיים לשערוך נכסי חוב לא סחירים.
- (5) השקעות בלתי סחירות בקרנות הון סיכון ובקרנות השקעה - לפי שווי הוגן של ההשקעות על בסיס הדיווח שהתקבל לאחרונה לפני מועד הדיווח, בהתאם לדיווחים של הקרן או של מוסד פיננסי מוכר, שמתקבלים אחת לשנה לפחות.
- (6) חוזים עתידיים ועסקאות החלפה בלתי סחירים - לפי מודל כלכלי הנקבע על ידי הממונה. יתרת זכות הנובעת מהתחייבות בגין נגזרים מוצגת בסעיף זכאים ויתרות זכות.
- (7) יחידות בקרן להשקעה משותפת בנאמנות - לפי השער הקובע שפורסם שנקבע לנייר הערך ביום המסחר האחרון בבורסה או בשוק מוסדר בו הוא נסחר.
- (8) אופציות בלתי סחירות- מוצגות לפי מודל כלכלי שנקבע על ידי הממונה.
- (9) אגרות חוב להמרה ופקדונות מובנים אשר משובצים בהם נגזרים פיננסיים נוספים, ואשר התשואה בגינם תלויה בתשואת תיקי נכסים, במדדי מניות, שערי ריבית וכד' והינן בלתי סחירות מוצגות בהתאם לציטוט המתקבל מחברת מרווח הוגן, או מגורם אחר, לפי העניין.
- (10) מניה לא סחירה - בהתאם להערכת מומחה שתתקבל אחת לשנה לפחות.
- (11) נדל"ן להשקעה - לפי שווי הוגן על בסיס הערכת שמאי נדל"ן להשקעה המבוצע לכל הפחות אחת לשנה, למעט לגבי נכסים שנרכשו בשנת הדוח המוצגים לפי מחיר העסקה.
- (12) דיבידנד לקבל- דיבידנד שהוכרז וטרם התקבל עד למועד הדיווח.
- (13) ריבית לקבל- ריבית והפרשי הצמדה של אגרות חוב סחירות לאחר יום ה-EX וטרם עבר יום התשלום עד למועד הדיווח.

ביאור 2 - מדיניות חשבונאית (המשך)

א. בסיס הערכת נכסים (המשך)

- (14) פדיון לקבל- קרן החוב המיועדת לפדיון לאחר יום ה-EX וטרם עבר יום התשלום עד למועד הדיווח מוצג יחד עם הנכס.
- (15) אגרות חוב קונצרניות בלתי סחירות, שטרי הון בלתי סחירים, פקדונות והלוואות- חלקם משוערכים לפי שווי הוגן המחושב לפי מודל המבוסס על תזרימי המזומנים, כאשר שיעורי הריבית להיוון נקבעים על ידי חברה המספקת ציטוט ריביות ביחס לדירוגי הסיכון השונים וחלקם משוערכים על פי ציטוטי שערים על ידי החברה המצטטת ראה סעיף (4).
- (16) יתרות הנקובות במטבע חוץ או הצמודות לשער מטבע חוץ - לפי השער היציג למועד הדיווח. להלן נתונים לגבי מדד המחירים לצרכן ושער החליפין של הדולר:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2013	2014	2015
%	%	%
1.91	(0.10)	(0.90)
(7.02)	12.04	0.33

שיעור עליית (ירידת) מדדים נבחרים:

שיעור שינוי מדד המחירים לצרכן (לפי המדד הידוע ביום המאזן)

שיעור שינוי שער החליפין של הדולר של ארה"ב

ב. הכרה בהכנסות והוצאות

ההכנסות וההוצאות נכללות בדוחות הכספיים על בסיס מצטבר.

ג. זכויות העמיתים

הפקדות לקופה ומשיכות מהקופה נכללות בדוחות הכספיים על בסיס מזומן, על פי מועד התקבול/התשלום בפועל.

ד. שימוש באומדנים

בעריכת הדוחות הכספיים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ובהתאם לכללים שנקבעו על ידי הממונה, נדרשת ההנהלה להשתמש באומדנים והערכות לגבי עסקאות או עניינים אשר השפעתם הסופית על הדוחות הכספיים איננה ניתנת לקביעה מדויקת בעת עריכתם. אף שאומדנים או הערכות נעשים לפי מיטב שיקול הדעת של ההנהלה, השפעתם הסופית של עסקאות או עניינים כאמור עשויה להיות שונה מהאומדנים או מההערכות שנעשו לגביהם.

ה. סיווג מחדש

בתקופת הדיווח ביצעה הקופה סווג מחדש למספרי השוואה בין השקעות אחרות לבין זכאים ויתרות זכות, עבור התחייבויות בגין נגזרים. בנוסף, סווגו מחדש מספרי השוואה בגין הכנסות מנדליין להשקעה בחו"ל מהכנסות מנדליין להשקעה להכנסות ממניות.

ביאור 3 - חייבים ויתרות חובה

ליום 31 בדצמבר 2015

הראל תעוז עצמה	הראל קופת גמל	הראל גמל בז (מניית)	הראל גמל שחף (עד 10% מניות)	הראל עצמה שקלי קצר	הראל עצמה ללא מניות	הראל עצמה שקלי	הראל עצמה אג"ח	סה"כ	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
3,655	468	52	226	3	157	79	23	4,663	ריבית ודיבידנד לקבל (*)
528	44	16	15	-	-	-	-	603	מוסדות
94	8	-	20	-	-	-	-	122	סכומים לקבל בגין נדל"ן
1,055	-	-	-	223	28	-	-	1,306	סכומים לקבל מחברות ביטוח
43,066	6,597	1,605	1,948	-	-	-	-	53,216	בטחונות בגין פעילות בנגזרים
1,717	186	13	80	-	7	-	3	2,006	חייבים בגין השקעות (*)
50,115	7,303	1,686	2,289	226	192	79	26	61,916	סך הכל חייבים ויתרות חובה

(*) ליתרה בגין צדדים קשורים ראה באור 14 בדבר יתרות ועסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים.

ביאור 3 - חייבים ויתרות חובה (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2014

הראל תעוז עצמה	הראל קופת גמל	הראל גמל בז (מניית)	הראל גמל שחף (עד 10% מניות)	הראל עצמה שקלי קצר	הראל עצמה ללא מניות	הראל עצמה שקלי	הראל עצמה אג"ח	סה"כ	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
2,926	339	21	337	14	41	100	29	3,807	ריבית ודיבידנד לקבל (*)
246	51	21	19	-	-	-	-	337	מוסדות
602	70	-	116	-	-	-	-	788	סכומים לקבל בגין נדל"ן
1,216	-	-	-	206	27	-	-	1,449	סכומים לקבל מחברות ביטוח
-	-	-	-	-	-	-	4	4	חייבים בגין השקעות
4,990	460	42	472	220	68	100	33	6,385	סך הכל חייבים ויתרות חובה

(*) ליתרה בגין צדדים קשורים ראה באור 14 בדבר יתרות ועסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים.

ביאור 4 - נכסי חוב סחירים

ליום 31 בדצמבר 2015									
סה"כ	הראל עצמה	הראל עצמה	הראל עצמה	הראל עצמה	הראל גמל	הראל גמל בז	הראל קופת	הראל עצמה	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	שחף (עד 10% מניות) אלפי ש"ח	(מניית) אלפי ש"ח	גמל אלפי ש"ח	תעוז אלפי ש"ח	
5,100,384	18,471	83,163	122,232	263,051	689,533	29,384	268,009	3,626,541	אגרות חוב ממשלתיות
3,090,361	14,684	30,469	107,865	2,204	241,027	924	269,267	2,423,921	אגרות חוב קונצרניות:
7,581	2	17	4	-	799	94	1,217	5,448	שאינן ניתנות להמרה
3,097,942	14,686	30,486	107,869	2,204	241,826	1,018	270,484	2,429,369	שניתנות להמרה
8,198,326	33,157	113,649	230,101	265,255	931,359	30,402	538,493	6,055,910	סך הכל נכסי חוב סחירים
ליום 31 בדצמבר 2014									
סה"כ	הראל עצמה	הראל עצמה	הראל עצמה	הראל עצמה	הראל גמל	הראל גמל בז	הראל קופת	הראל עצמה	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	שחף (עד 10% מניות) אלפי ש"ח	(מניית) אלפי ש"ח	גמל אלפי ש"ח	תעוז אלפי ש"ח	
5,608,527	26,605	85,363	268,978	285,506	806,982	22,787	288,528	3,823,778	אגרות חוב ממשלתיות
2,393,980	14,006	21,323	33,677	4,907	259,333	686	192,531	1,867,517	אגרות חוב קונצרניות:
17,741	2	15	3	-	1,748	237	2,337	13,399	שאינן ניתנות להמרה
2,411,721	14,008	21,338	33,680	4,907	261,081	923	194,868	1,880,916	שניתנות להמרה
8,020,248	40,613	106,701	302,658	290,413	1,068,063	23,710	483,396	5,704,694	סך הכל נכסי חוב סחירים

ביאור 5 - נכסי חוב שאינם סחירים

ליום 31 בדצמבר 2015								
הראל עצמה תעוז	הראל קופת גמל	הראל גמל בז (מנייתי)	הראל גמל שחף (עד 10% מניות)	הראל עצמה שקלי קצר	הראל עצמה ללא מניות	הראל עצמה שקלי	הראל עצמה אג"ח	סה"כ
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
613,073	36,014	206	67,871	927	5,486	654	746	724,977
240	6	8	-	-	-	-	-	254
144,027	5,535	7	11,877	-	1,597	-	30	163,073
97,353	23,487	1,197	20,606	1,182	676	898	492	145,891
1,142,478	130,334	429	270,030	4,443	18,124	4,806	3,366	1,574,010
<u>1,997,171</u>	<u>195,376</u>	<u>1,847</u>	<u>370,384</u>	<u>6,552</u>	<u>25,883</u>	<u>6,358</u>	<u>4,634</u>	<u>2,608,205</u>

אגרות חוב קונצרניות :
 שאינן ניתנות להמרה
 שניתנות להמרה
 פקדונות בבנקים
 הלוואות לעמיתים
 הלוואות לאחרים

סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים (*)

(*) השווי ההוגן של נכסי חוב לא סחירים שהוצגו בעלות מתואמת :

ליום 31 בדצמבר 2015									
הראל עצמה תעוז		הראל קופת גמל		הראל גמל שחף (עד 10% מניות)		הראל עצמה ללא מניות		סה"כ	
שווי	ערך	שווי	ערך	שווי	ערך	שווי	ערך	שווי	ערך
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
34,629	34,490	1,862	1,862	160	155	19	19	36,670	36,526

הלוואות

ביאור 5 - נכסי חוב שאינם סחירים (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2014								
הראל תעוז	הראל קופת גמל	הראל גמל בז (מניית)	הראל גמל שחף (עד 10% מניות)	הראל עצמה שקלי קצר	הראל עצמה ללא מניות	הראל עצמה שקלי	הראל עצמה אג"ח	סה"כ
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
1,117,353	46,033	556	53,777	938	6,183	650	523	1,226,013
533	10	19	-	-	-	-	-	562
122,600	2,010	-	5,170	-	518	-	30	130,328
73,516	16,110	531	15,151	580	602	905	632	108,027
752,911	100,896	315	205,657	9,366	17,185	4,819	2,474	1,093,623
2,066,913	165,059	1,421	279,755	10,884	24,488	6,374	3,659	2,558,553

אגרות חוב קונצרניות:
 שאינן ניתנות להמרה
 שניתנות להמרה
 פקדונות בבנקים
 הלוואות לעמיתים
 הלוואות לאחרים

סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים (*)

(*) השווי ההוגן של נכסי חוב לא סחירים שהוצגו בעלות מתואמת:

ליום 31 בדצמבר 2014									
הראל עצמה תעוז		הראל קופת גמל		הראל גמל שחף (עד 10% מניות)		הראל עצמה ללא מניות		סה"כ	
שווי	ערך	שווי	ערך	שווי	ערך	שווי	ערך	שווי	ערך
הוגן	בספרים	הוגן	בספרים	הוגן	בספרים	הוגן	בספרים	הוגן	בספרים
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
49,873	48,767	2,643	2,592	701	652	38	36	53,255	52,047

הלוואות

ביאור 6 - מניות

ליום 31 בדצמבר 2015

הראל עצמה תעוז	הראל קופת גמל	הראל גמל בז (מניית) אלפי ש"ח	הראל גמל שחף (עד 10% מניות) אלפי ש"ח	הראל עצמה ללא מניות אלפי ש"ח	סה"כ אלפי ש"ח
1,174,228	178,668	59,957	52,811	2	1,465,666
379,610	35,477	42	52,231	3,979	471,339
1,553,838	214,145	59,999	105,042	3,981	1,937,005

מניות סחירות
מניות לא סחירות
סך הכל מניות

ליום 31 בדצמבר 2014

הראל עצמה תעוז	הראל קופת גמל	הראל גמל בז (מניית) אלפי ש"ח	הראל גמל שחף (עד 10% מניות) אלפי ש"ח	הראל עצמה ללא מניות אלפי ש"ח	סה"כ אלפי ש"ח
1,470,570	148,524	49,921	49,511	-	1,718,526
307,107	25,094	44	35,047	1,714	369,006
1,777,677	173,618	49,965	84,558	1,714	2,087,532

מניות סחירות
מניות לא סחירות
סך הכל מניות

השקעות החברה בנדל"ן מחוץ לישראל מתבצעות באמצעות חברות ושותפויות מחוץ לישראל ולפיכך השקעות אלה מסווגות בסעיף מניות לא סחירות.

ביאור 7 - השקעות אחרות

א. ההרכב:

ליום 31 בדצמבר 2015

הראל עצמה תעוז אלפי ש"ח	הראל קופת גמל אלפי ש"ח	הראל גמל בז (מנייתי) אלפי ש"ח	הראל גמל שחף (עד 10% מניות) אלפי ש"ח	הראל עצמה שקלי קצר אלפי ש"ח	הראל עצמה ללא מניות אלפי ש"ח	הראל עצמה שקלי אלפי ש"ח	הראל עצמה אג"ח אלפי ש"ח	סה"כ אלפי ש"ח
526,219	80,471	19,952	23,875	-	248	-	727	651,492
563,590	58,804	7,229	66,876	-	9,571	121	1,961	708,152
8,728	1,338	326	395	-	-	-	-	10,787
5,366	620	-	326	-	233	-	17	6,562
151	24	8	6	-	-	-	-	189
1,858	289	100	83	-	-	-	-	2,330
1,105,912	141,546	27,615	91,561	-	10,052	121	2,705	1,379,512
765,168	67,132	219	66,132	-	3,751	-	372	902,774
56,582	3,722	216	5,419	352	1,256	40	70	67,657
84,514	5,043	1	10,122	41	1,468	457	138	101,784
220	44	-	40	-	11	-	-	315
2,080	195	12	193	-	-	-	-	2,480
908,564	76,136	448	81,906	393	6,486	497	580	1,075,010
2,014,476	217,682	28,063	173,467	393	16,538	618	3,285	2,454,522

השקעות אחרות סחירות

תעודות סל

קרנות נאמנות

מכשירים נגזרים

מוצרים מובנים

אופציות

כתבי אופציה

השקעות אחרות שאינן סחירות

קרנות השקעה וקרנות הון סיכון

מכשירים נגזרים

מוצרים מובנים

אופציות

כתבי אופציה

סך הכל השקעות אחרות

ביאור 7 - השקעות אחרות (המשך)

א. ההרכב (המשך):

ליום 31 בדצמבר 2014								
הראל תעוז	הראל קופת גמל	הראל גמל בז (מנייתי)	הראל גמל שחף (עד 10% מניות)	הראל עצמה שקלי קצר	הראל עצמה ללא מניות	הראל עצמה שקלי	הראל עצמה אג"ח	סה"כ
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
השקעות אחרות סחירות	תעודות סל	קרנות נאמנות	מכשירים נגזרים	מוצרים מובנים	אופציות	כתבי אופציה		
698,824	71,254	15,447	24,188	-	-	-	742	810,455
769,477	70,053	7,865	78,957	-	8,019	118	2,223	936,712
32,796	3,344	706	1,137	-	-	-	5	*37,988
34,670	2,440	63	5,381	-	1,170	-	204	43,928
196	20	7	7	-	-	-	-	*230
1,138	116	40	38	-	-	-	-	1,332
1,537,101	147,227	24,128	109,708	-	9,189	118	3,174	*1,830,645
השקעות אחרות שאינן סחירות	קרנות השקעה וקרנות הון סיכון	מכשירים נגזרים	מוצרים מובנים	כתבי אופציה				
888,502	58,971	196	55,442	-	3,694	-	390	1,007,195
67,762	4,939	805	2,538	139	446	16	23	*76,668
69,057	4,579	11	4,968	2	1,123	4	2	79,746
1,625	143	2	167	-	-	-	-	1,937
1,026,946	68,632	1,014	63,115	141	5,263	20	415	*1,165,546
2,564,047	215,859	25,142	172,823	141	14,452	138	3,589	*2,996,191

* סווג מחדש. ראה באור 2ה.

ביאור 7 - השקעות אחרות (המשך)

ב. מכשירים נגזרים:

להלן סכום החשיפה, נטו לנכס הבסיס, המוצג במונחי דלתא של העסקאות הפיננסיות שנעשו לתאריך הדוח הכספי:

ליום 31 בדצמבר 2015									
הראל תעוז	הראל קופת גמל	הראל גמל בז (מנייתי)	הראל גמל שחף (עד 10% מניות)	הראל עצמה שקלי קצר	הראל עצמה ללא מניות	הראל עצמה שקלי	הראל עצמה אג"ח	סה"כ	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
1,068,132	163,356	39,891	48,608	-	11	-	-	1,319,998	מניות
92,985	1,626	-	4,399	-	5,866	-	187	105,063	מדד
(2,391,569)	(241,328)	(25,757)	(269,994)	(11,065)	(50,809)	(1,713)	(6,445)	(2,998,680)	מטבע זר
(11,466)	(1,637)	(8)	(2,397)	(95)	(578)	(85)	(10)	(16,276)	ריבית
ליום 31 בדצמבר 2014									
הראל תעוז	הראל קופת גמל	הראל גמל בז (מנייתי)	הראל גמל שחף (עד 10% מניות)	הראל עצמה שקלי קצר	הראל עצמה ללא מניות	הראל עצמה שקלי	הראל עצמה אג"ח	סה"כ	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
1,427,592	145,507	30,652	49,805	-	-	-	-	1,653,556	מניות
316,214	1,650	-	21,114	-	7,472	-	190	346,640	מדד
(2,739,663)	(211,810)	(24,200)	(261,727)	(13,370)	(34,329)	(2,121)	(5,579)	(3,292,799)	מטבע זר
(10,349)	(1,484)	(4)	(2,188)	(90)	(584)	(68)	(4)	(14,771)	ריבית

ביאור 8 - נדל"ן להשקעה

א. הרכב ותנועה:

ליום 31 בדצמבר 2014				ליום 31 בדצמבר 2015				יתרה ליום 1 בינואר
הראל גמל שחף (עד 10% מניות) סה"כ	הראל קופת גמל אלפי ש"ח	הראל עצמה תעוז אלפי ש"ח	סה"כ אלפי ש"ח	הראל גמל שחף (עד 10% מניות) אלפי ש"ח	הראל קופת גמל אלפי ש"ח	הראל עצמה תעוז אלפי ש"ח	סה"כ אלפי ש"ח	
56,698	10,292	6,810	39,596	90,780	20,423	11,257	59,100	
30,294	9,792	4,173	16,329	10,259	619	639	9,001	רכישות ותוספות
3,788	339	274	3,175	2,915	1,080	475	1,360	התאמת שווי הוגן
90,780	20,423	11,257	59,100	103,954	22,122	12,371	69,461	יתרה ליום 31 בדצמבר

ב. נדל"ן להשקעה מוצג על בסיס השווי ההוגן כפי שנקבע בהערכת שווי שבוצעה על ידי מעריכי שווי חיצוניים בלתי תלויים שהינם בעלי כישורים מקצועיים מוכרים וניסיון רב בנוגע למיקום וסוג הנדל"ן שהוערך. הערכות שווי חיצוניות מבוצעות בתקופות שונות עבור נכסים שונים בתיק הנדל"ן להשקעה. בשאר תקופות הדיווח מתבצעות בחינה פנימית, במטרה לוודא שלא חל שינוי מהותי בשווי הנכס בהתאם לפרמטרים שעל בסיסם נערכה הערכת השווי.

הערכת שווי הנדל"ן מתבססת על תזרימי המזומנים השנתיים נטו, המהווים בשיעור היוון המשקף את הסיכונים הספציפיים הגלומים בהם. כאשר קיימים בפועל הסכמי שכירות, אשר התשלומים בגינם שונים מדמי שכירות ראויים, מבוצעות התאמות בכדי לשקף את תשלומי השכירות בפועל בתקופת החוזה.

הערכות השווי מתחשבות בסוג הדיירים הנמצאים בפועל בנכס המושכר או האחראיים למילוי התחייבויות השכירות או אלה העשויים להיות במושכר לאחר השכרת מושכר פנוי, לרבות הערכה כללית לגבי מהימנות האשראי שלהם; חלוקת האחזקות בין הקבוצה והשוכר לגבי אחזקת וביטוח הנכס; ויתרת אורך החיים הכלכלי של הנכס, באותם מקומות שבהם פרמטרים אלו רלוונטיים.

השווי ההוגן נקבע בהתאם למספר מתודולוגיות שיערוך, לרבות, גישת ההשוואה, נכסים דומים והיוון תזרימי המזומנים העתידיים הנובעים מהנכס. שווים של מרבית הנכסים נקבע בהתאם לאמידת תזרימי המזומנים ולגביהם מובאים בחשבון הסיכון המובנה שלהם. מרבית נכסי הנדל"ן המסחרי ונדל"ן המשרדים מהווים בשיעור היוון 4.32% לנדל"ן חו"ל ושיעורי היוון שבין 7% ל-9% לנדל"ן בישראל וזאת בהתאם לרמת הסיכון המתאימה בנכס.

הערכת השווי הנדל"ן להשקעה בהקמה מבוססת על אמידת השווי ההוגן של הנדל"ן להשקעה לאחר הקמתו, בניכוי הערך הנוכחי של אומדן עלויות ההקמה הצפויות לנבוע לצורך השלמתו ובניכוי רווח יזמי סביר כאשר רלוונטי, תוך התחשבות בשיעור ההיוון אשר מותאם בגין הסיכונים הרלוונטיים והמאפיינים של הנכס.

אומדן השווי ההוגן יגדל באם שיעור ההיוון של תזרים המזומנים יקטן, ויקטן באם שיעור התפוסה יקטן. הנדל"ן להשקעה מורכב בעיקר מבנייני משרד ונדל"ן מסחרי.

לא קיימים יחסי גומלין פנימיים בין הנתונים המשמעותיים שאינם ניתנים לצפייה.

ב. לעניין התקשרויות לרכישת נדל"ן להשקעה ולחכירה של נדל"ן להשקעה ראה ביאור 16 ג(2).

ביאור 8 - נדל"ן להשקעה (המשך)

ג. להלן פרטים בדבר זכויות במקרקעין המשמשות את הקופה כנדל"ן להשקעה:

ליום 31 בדצמבר		מועדי סיום תקופת החכירה בשנים	
2015	2014		
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח		
37,646	35,121		בבעלות
66,308	55,659	2037 ואילך	בחכירה מהוונת

(*) מקרקעין ברחוב יגאל אלון תל אביב, שערכם בספרים, לרבות המבנה, ליום 31 דצמבר 2015 וליום 31 דצמבר 2014 הנו בסך של 55,861 אלפי ש"ח ובסך של 45,492 אלפי ש"ח, בהתאמה, חכורה בחכירה מהוונת ממנהל מקרקעי ישראל ומעיריית תל-אביב עד שנת 2060 ועד שנת 2059, בהתאמה.

מקרקעין ברחוב קרית נורדאו נתניה, שערכם בספרים, לרבות המבנה, ליום 31 דצמבר 2015 וליום 31 דצמבר 2014 הנו בסך של 10,446 אלפי ש"ח ובסך של 10,166 אלפי ש"ח, בהתאמה, חכורה בחכירה מהוונת ממנהל מקרקעי ישראל עד שנת 2037.

ד. חלק מהקרקעות בבעלות או בחכירה בישראל טרם נרשם בלשכת רישום המקרקעין לרוב בשל הסדרי רישום או בעיות טכניות.

ביאור 9 - זכאים ויתרות זכות

ליום 31 בדצמבר 2015									
הראל תעוז	הראל קופת גמל	הראל גמל בז (מנייתי)	הראל גמל שחף (עד 10% מניות)	הראל עצמה שקלי קצר	הראל עצמה ללא מניות	הראל עצמה שקלי	הראל עצמה אג"ח	סה"כ	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
7,696	781	74	879	165	163	82	26	9,866	חברה מנהלת מוסדות
1,456	96	1	39	1	114	16	-	1,723	התחייבויות בגין נגזרים
49,083	5,127	645	4,527	108	1,416	93	61	61,060	זכאים בגין השקעות אחרים
-	-	-	14	-	-	-	-	14	סך הכל זכאים ויתרות זכות
152	17	1	2	-	-	2	1	175	
<u>58,387</u>	<u>6,021</u>	<u>721</u>	<u>5,461</u>	<u>274</u>	<u>1,693</u>	<u>193</u>	<u>88</u>	<u>72,838</u>	

ליום 31 בדצמבר 2014									
הראל תעוז	הראל קופת גמל	הראל גמל בז (מנייתי)	הראל גמל שחף (עד 10% מניות)	הראל עצמה שקלי קצר	הראל עצמה ללא מניות	הראל עצמה שקלי	הראל עצמה אג"ח	סה"כ	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
8,467	745	75	976	197	210	93	33	10,796	חברה מנהלת מוסדות
1,148	60	13	54	15	86	1	5	1,382	התחייבויות בגין נגזרים
199,699	13,787	2,394	15,216	242	2,484	150	287	*234,259	זכאים בגין השקעות אחרים
5,541	392	-	367	-	1	-	-	6,301	סך הכל זכאים ויתרות זכות
148	33	1	52	-	-	2	1	237	
<u>215,003</u>	<u>15,017</u>	<u>2,483</u>	<u>16,665</u>	<u>454</u>	<u>2,781</u>	<u>246</u>	<u>326</u>	<u>*252,975</u>	

* סווג מחדש. ראה באור 2ה.

ביאור 10 - דמי ניהול

א. הרכב:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2013	2014	2015	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
2,696	2,597	2,020	דמי ניהול שנגבו מתוך דמי הגמולים (*):
485	509	501	הראל עצמה תעוז
45	36	28	הראל קופת גמל
152	152	130	הראל גמל בז (מניית)
55	37	30	הראל גמל שחף (עד 10% מניות)
29	30	20	הראל עצמה שקלי קצר
47	53	44	הראל עצמה ללא מניות
6	5	2	הראל עצמה שקלי
			הראל עצמה אג"ח
3,515	3,419	2,775	
101,117	98,578	94,525	דמי ניהול שנגבו מתוך סך הנכסים:
7,137	7,862	8,775	הראל עצמה תעוז
715	766	888	הראל קופת גמל
10,246	11,165	11,064	הראל גמל בז (מניית)
3,143	2,456	2,055	הראל גמל שחף (עד 10% מניות)
2,908	2,467	2,156	הראל עצמה שקלי קצר
954	903	936	הראל עצמה ללא מניות
409	401	329	הראל עצמה שקלי
			הראל עצמה אג"ח
126,629	124,598	120,728	
130,144	128,017	123,503	סך הכל הוצאות דמי ניהול

(*) דמי ניהול מדמי גמולים נגבים החל מחודש פברואר 2013.

ביאור 10 - דמי ניהול (המשך)

ב. שיעור דמי ניהול מעמיתים:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2013	2014	2015
%	%	%

<u>4.00</u>	<u>4.00</u>	<u>4.00</u>
-------------	-------------	-------------

דמי ניהול מדמי גמולים:

שיעור דמי ניהול שהחברה המנהלת רשאית לגבות על פי הוראות הדין שיעור דמי ניהול ממוצע שגבתה החברה המנהלת בפועל (*):

<u>1.42</u>	<u>1.43</u>	<u>1.04</u>
<u>1.19</u>	<u>1.14</u>	<u>0.69</u>
<u>1.39</u>	<u>1.13</u>	<u>0.46</u>
<u>0.99</u>	<u>0.53</u>	<u>0.36</u>
<u>1.29</u>	<u>0.90</u>	<u>0.20</u>
<u>1.54</u>	<u>1.84</u>	<u>0.28</u>
<u>1.56</u>	<u>1.84</u>	<u>1.45</u>
<u>1.09</u>	<u>1.08</u>	<u>0.81</u>

הראל עצמה תעוז

הראל קופת גמל

הראל גמל בז (מנייתי)

הראל גמל שחף (עד 10% מניות)

הראל עצמה שקלי קצר

הראל עצמה ללא מניות

הראל עצמה שקלי

הראל עצמה אג"ח

דמי ניהול מסך נכסים:

שיעור דמי ניהול שהחברה המנהלת רשאית לגבות על פי הוראות הדין שיעור דמי ניהול הממוצע שגבתה החברה המנהלת בפועל:

<u>1.10</u>	<u>1.05</u>	<u>1.05</u>
<u>0.85</u>	<u>0.79</u>	<u>0.77</u>
<u>0.88</u>	<u>0.79</u>	<u>0.75</u>
<u>0.87</u>	<u>0.76</u>	<u>0.72</u>
<u>0.76</u>	<u>0.69</u>	<u>0.66</u>
<u>0.77</u>	<u>0.70</u>	<u>0.70</u>
<u>0.72</u>	<u>0.66</u>	<u>0.67</u>
<u>0.84</u>	<u>0.77</u>	<u>0.75</u>
<u>0.80</u>	<u>0.76</u>	<u>0.72</u>

הראל עצמה תעוז

הראל קופת גמל

הראל גמל בז (מנייתי)

הראל גמל שחף (עד 10% מניות)

הראל עצמה שקלי קצר

הראל עצמה ללא מניות

הראל עצמה שקלי

הראל עצמה אג"ח

(*) דמי ניהול מדמי גמולים נגבים החל מחודש פברואר 2013.

ביאור 11 - הוצאות ישירות

כל המסלולים

			לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2013	2014	2015	2013	2014	2015
שיעור מתוך סך נכסים לתום שנה קודמת (%)			אלפי ש"ח		
0.018	0.015	0.014	2,691	2,413	2,303
0.006	0.005	0.005	821	812	884
0.009	0.001	0.001	1,376	211	190
0.058	0.056	0.056	8,618	8,996	9,079
0.041	0.060	0.046	6,122	9,562	7,425
-	*-	*-	-	46	31
-	*-	*-	-	8	47
0.132	0.138	0.122	<u>19,628</u>	<u>22,048</u>	<u>19,959</u>

עמלות קניה ומכירה של ניירות ערך
 עמלות דמי שמירה של ניירות ערך
 הוצאות בגין השקעות לא סחירות
 עמלות ניהול חיזוני:
 בגין השקעה בקרנות השקעה
 בגין השקעה בנכסים מחוץ לישראל
 בגין השקעה בנכסים בישראל באמצעות תעודת סל
 עמלות אחרות**

סך הכל הוצאות ישירות

הראל עצמה תעוז

			לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2013	2014	2015	2013	2014	2015
שיעור מתוך סך נכסים לתום שנה קודמת (%)			אלפי ש"ח		
0.019	0.016	0.015	2,201	1,962	1,839
0.006	0.005	0.006	650	642	692
0.007	0.001	0.001	799	170	138
0.068	0.064	0.061	7,970	8,090	7,716
0.044	0.064	0.049	5,169	8,076	6,132
-	*-	*-	-	40	26
-	*-	*-	-	6	29
0.142	0.151	0.132	<u>16,789</u>	<u>18,986</u>	<u>16,572</u>

עמלות קניה ומכירה של ניירות ערך
 עמלות דמי שמירה של ניירות ערך
 הוצאות בגין השקעות לא סחירות
 עמלות ניהול חיזוני:
 בגין השקעה בקרנות השקעה
 בגין השקעה בנכסים מחוץ לישראל
 בגין השקעה בנכסים בישראל באמצעות תעודת סל
 עמלות אחרות**

סך הכל הוצאות ישירות

הראל קופת גמל

			לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2013	2014	2015	2013	2014	2015
שיעור מתוך סך נכסים לתום שנה קודמת (%)			אלפי ש"ח		
0.021	0.019	0.017	164	172	191
0.005	0.006	0.006	41	54	66
0.023	0.002	0.001	182	15	16
0.051	0.058	0.065	402	511	711
0.051	0.080	0.057	398	711	632
-	*-	*-	-	4	3
-	-	*-	-	-	5
0.152	0.166	0.148	<u>1,187</u>	<u>1,467</u>	<u>1,624</u>

עמלות קניה ומכירה של ניירות ערך
 עמלות דמי שמירה של ניירות ערך
 הוצאות בגין השקעות לא סחירות
 עמלות ניהול חיזוני:
 בגין השקעה בקרנות השקעה
 בגין השקעה בנכסים מחוץ לישראל
 בגין השקעה בנכסים בישראל באמצעות תעודת סל
 עמלות אחרות**

סך הכל הוצאות ישירות

* פחות מ-1 אלפי ש"ח ו/או מ-0.001%.
 ** עמלות אחרות כוללות הוצאות בעד ניהול תביעה.

ביאור 11 - הוצאות ישירות (המשך)

הראל גמל בז (מנייתי)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			2013	2014	2015
2013	2014	2015	2013	2014	2015
שיעור מתוך סך נכסים לתום שנה קודמת (%)			אלפי ש"ח		
0.048	0.034	0.037	36	32	40
0.005	0.006	0.007	4	6	8
-	-	-	*-	*-	-
0.001	0.001	-	1	1	-
0.064	0.112	0.088	48	106	96
-	0.001	0.001	-	1	1
0.119	0.155	0.132	<u>89</u>	<u>146</u>	<u>145</u>

עמלות קניה ומכירה של ניירות ערך
 עמלות דמי שמירה של ניירות ערך
 הוצאות בגין השקעות לא סחירות
 עמלות ניהול חיצוני:
 בגין השקעה בקרנות השקעה
 בגין השקעה בנכסים מחוץ לישראל
 בגין השקעה בנכסים בישראל באמצעות תעודת סל

סך הכל הוצאות ישירות

הראל גמל שחף (עד 10% מניות)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			2013	2014	2015
2013	2014	2015	2013	2014	2015
שיעור מתוך סך נכסים לתום שנה קודמת (%)			אלפי ש"ח		
0.014	0.011	0.009	176	173	156
0.006	0.005	0.005	73	80	84
0.032	0.002	0.002	395	25	35
0.019	0.025	0.037	235	373	621
0.036	0.039	0.029	434	597	495
-	*-	*-	-	1	1
-	*-	0.001	-	1	10
0.108	0.082	0.083	<u>1,313</u>	<u>1,250</u>	<u>1,402</u>

עמלות קניה ומכירה של ניירות ערך
 עמלות דמי שמירה של ניירות ערך
 הוצאות בגין השקעות לא סחירות
 עמלות ניהול חיצוני:
 בגין השקעה בקרנות השקעה
 בגין השקעה בנכסים מחוץ לישראל
 בגין השקעה בנכסים בישראל באמצעות תעודת סל
 עמלות אחרות**

סך הכל הוצאות ישירות

הראל עצמה שקלי קצר

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			2013	2014	2015
2013	2014	2015	2013	2014	2015
שיעור מתוך סך נכסים לתום שנה קודמת (%)			אלפי ש"ח		
0.008	0.005	0.004	35	19	13
0.003	0.001	0.001	13	4	2
0.010	0.006	0.005	<u>48</u>	<u>23</u>	<u>15</u>

עמלות קניה ומכירה של ניירות ערך
 עמלות דמי שמירה של ניירות ערך

סך הכל הוצאות ישירות

* פחות מ-1 אלפי ש"ח ו/או מ-0.001%.
 ** עמלות אחרות כוללות הוצאות בעד ניהול תביעה.

ביאור 11 - הוצאות ישירות (המשך)

הראל עצמה ללא מניות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר					
2013	2014	2015	2013	2014	2015
שיעור מתוך סך נכסים לתום שנה קודמת (%)			אלפי ש"ח		
0.013	0.010	0.009	53	41	32
0.007	0.005	0.006	28	20	20
-	*-	*-	-	1	1
0.002	0.005	0.008	9	19	29
0.014	0.014	0.016	58	54	55
-	-	0.001	-	-	3
0.035	0.034	0.040	<u>148</u>	<u>135</u>	<u>140</u>

עמלות קניה ומכירה של ניירות ערך
 עמלות דמי שמירה של ניירות ערך
 הוצאות בגין השקעות לא סחירות
 עמלות ניהול חיזוני:
 בגין השקעה בקרנות השקעה
 בגין השקעה בנכסים מחוץ לישראל
 עמלות אחרות**

סך הכל הוצאות ישירות

הראל עצמה שקלי

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר					
2013	2014	2015	2013	2014	2015
שיעור מתוך סך נכסים לתום שנה קודמת (%)			אלפי ש"ח		
0.016	0.008	0.022	19	9	27
0.007	0.003	0.007	8	3	9
-	0.001	-	-	1	-
0.023	0.011	0.029	<u>27</u>	<u>13</u>	<u>36</u>

עמלות קניה ומכירה של ניירות ערך
 עמלות דמי שמירה של ניירות ערך
 עמלות אחרות**

סך הכל הוצאות ישירות

הראל עצמה אג"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר					
2013	2014	2015	2013	2014	2015
שיעור מתוך סך נכסים לתום שנה קודמת (%)			אלפי ש"ח		
0.015	0.009	0.010	7	5	5
0.008	0.006	0.006	4	3	3
0.002	0.004	0.004	1	2	2
0.032	0.033	0.030	15	18	15
0.057	0.052	0.050	<u>27</u>	<u>28</u>	<u>25</u>

עמלות קניה ומכירה של ניירות ערך
 עמלות דמי שמירה של ניירות ערך
 עמלות ניהול חיזוני:
 בגין השקעה בקרנות השקעה
 בגין השקעה בנכסים מחוץ לישראל

סך הכל הוצאות ישירות

* פחות מ-1 אלפי ש"ח ו/או מ-0.001%.
 ** עמלות אחרות כוללות הוצאות בעד ניהול תביעה.

ביאור 12 - ביטוח חיים

עד ליום 31 בדצמבר 2014, ביטוח הקופה את עמיתיה המעוניינים בכך, מגיל 18 ועד 69 שנה, בביטוח חיים בסכום השווה ליתרת חשבונותיו בקופה ועד לסכום שבין 17,500 ש"ח ל- 20,405 ש"ח (לעמיתים מבוטחים בגילאי 68 עד 70 מופחת סכום הביטוח למחצית מהסכומים הנ"ל). בנוסף היו קיימים כיסויים נוספים: כיסוי למקרה של מוות מתאונה או נכות מתאונה. פרמיית הביטוח היתה בשיעור שנתי של עד 1.9 פרומיל. כמו כן, עד ליום 31 בדצמבר 2014, היה קיים בקופה ביטוח קבוצתי בסכום של כ-158,578 ש"ח. עמיתי קופת הגמל (משני סוגי הביטוחים) בוטחו בפוליסות ביטוח קבוצתי בחברת כלל חברה לביטוח בע"מ (להלן-כלל). בדצמבר 2012 פורסמו תקנות הפיקוח על שירותים פינסיים (קופות גמל) (כיסויים ביטוחיים בקופת גמל) התשע"ג 2013 אשר במסגרתם בוטלו תקנות 31 ו-45 לתקנות מס הכנסה (כללים לאישור וניהול קופת גמל התשכ"ד 1964 (להלן תקנות מס הכנסה) החל מינואר 2013. בתיקון לתקנות מיום 4 בנובמבר 2013 הובהר כי ניתן להמשיך ולבטח את האוכלוסייה הקיימת אך לא ניתן לצרף עמיתים חדשים לביטוחים הקבוצתיים. בהתאם להוראות תקנות מס הכנסה ולתקנות כיסויים ביטוחיים, קופת גמל לא יכלה להציע לעמיתיה להצטרף לביטוח חיים קבוצתי. ביטול תקנות מס הכנסה כאמור והגבלת צירוף אוכלוסייה חדשה לא אפשר לחברה להמשיך ולצרף עמיתים חדשים לפוליסות הקבוצתיות הקיימות, ולפיכך בחודש ינואר 2015 לא חודשו הפוליסות הקבוצתיות האמורות לעיל.

ביאור 13 - תשואות מסלולי השקעה

תשואה ממוצעת נומינלית ברוטו ל- 5 שנים	תשואה שנתית נומינלית ברוטו					
	2011	2012	2013	2014	2015	
	באחוזים					
5.14	(3.16)	11.65	9.99	5.37	2.54	הראל עצמה תעוז
5.41	(3.94)	12.07	11.63	5.49	2.65	הראל קופת גמל (*)
5.04	(14.89)	12.46	20.66	6.92	3.55	הראל גמל בז (מנייתי) (*)
4.62	0.79	10.38	6.63	3.37	2.19	הראל גמל שחף (עד 10% מניות) (*)
2.36	4.06	4.17	2.18	1.24	0.22	הראל עצמה שקלי קצר
3.22	3.06	6.98	3.63	2.02	0.52	הראל עצמה ללא מניות
4.67	4.11	7.53	4.68	4.49	2.60	הראל עצמה שקלי (*)
3.64	2.16	8.86	4.64	1.95	0.78	הראל עצמה אג"ח (*)

(*) למיזוג קופות ביום 1 בינואר 2012 ראה ביאור 1 ב.

ביאור 14 - יתרות ועסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים

א. יתרות עם בעלי עניין וצדדים קשורים

31 בדצמבר		
2014	2015	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
(10,796)	(9,866)	החברה המנהלת
		צדדים קשורים אחרים:
4	54	חייבים בגין השקעות
17	62	ריבית ודיבידנד לקבל
297,839	408,051	מניות
5,980	3,198	אגרות חוב סחירות
5,306	-	הלוואות
230,209	175,529	קרנות השקעה
528,559	577,028	

יתרת נכסי חוב וחובות שוטפים הגבוהה ביותר במשך השנה של בעל עניין או צד קשור עמדה על 7,262 אלפי ש"ח.

ב. עסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2013	2014	2015	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
130,144	128,017	123,503	דמי ניהול לחברה המנהלת
47	-	-	הוצאות ישירות
130,191	128,017	123,503	

ביאור 15 - מסים

להלן פרוט תשלומי המסים שנגבו מהקופה בשנת הדוח:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015					
הראל עצמה תעוז	הראל קופת גמל	הראל גמל בז (מנייתי)	הראל גמל שחף (עד 10% מניות)	הראל עצמה אג"ח	סה"כ
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
447	33	13	11	6	510
(7)	(1)	-	-	-	(8)
440	32	13	11	6	502

בגין השקעות בניירות ערך זרים
בגין שנים קודמות ואחרות
סך כל הוצאות מסים

ביאור 16 - התחייבויות תלויות והתקשרויות

א. חובות מעבידים

חוק הגנת השכר, התשי"ח - 1958 והתקנות שהותקנו על פיו, מטילים התחייבות על הקופה, בנסיבות שפורטו בחוק, בגין חובות של מעבידים לעובדיהם אשר לא סולקו במועדם על ידי העברת כספים לקופה. קיימת אי וודאות בכל הקשור לגובה הסכומים שבפיגור, כמו גם לעצם מחוייבות המעבידים בנושא, וזאת בין היתר, בשל סיבות שונות לאי העברת כספים לקופה האופייניים לסקטור קופות הגמל (כגון הפסקת יחסי עובד-מעביד, העברת כספים לקופה אחרת וכיוצ"ב). להערכת הנהלת הקופה הסכומים הינם בהיקפים שאינם מהותיים.

על מנת לגבות את החובות, כאמור, שולחת הנהלת הקופה מכתבי התראה למעבידים ולעמיתים ובמידת הצורך מגישה תביעות כנגד המעבידים החייבים.

סך חובות המעבידים למיטב ידיעת מנהלי הקופה, הינו :

31 בדצמבר		שם המסלול
2014	2015	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
2,427	510	הראל עצמה תעוז
-	7	הראל קופת גמל
2,427	517	

ב. התקשרויות

(1) הקופה התקשרה להשקעה בקרנות הון סיכון. להלן יתרת הסכומים שנותרו להשקעה :

31 בדצמבר		שם המסלול
2014	2015	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
226,105	243,178	הראל עצמה תעוז
26,501	33,220	הראל קופת גמל
64	64	הראל גמל בז (מנייתי)
26,123	33,726	הראל גמל שחף (עד 10% מניות)
497	1,363	הראל עצמה ללא מניות
-	50	הראל עצמה אג"ח

(2) הקופה התקשרה להשקעה בנכסי נדל"ן. להלן יתרת הסכומים שנותרו להשקעה :

31 בדצמבר		שם המסלול
2014	2015	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
25,116	16,116	הראל עצמה תעוז
1,893	1,094	הראל קופת גמל
1,952	1,006	הראל גמל שחף (עד 10% מניות)

ג. שעבודים

קיימים שעבודים על חלק מנכסיה הסחירים של הקופה, לצורך פעילותה השוטפת בנגזרים בסך של 674.6 מיליון ש"ח.

ביאור 17 - אירועים לאחר תאריך הדיווח

שינוי מבני בחברה המנהלת ובקופה

בהתאם לחוזר ממונה 7-9-2015, שעניינו מסלולי השקעה בקופות גמל, הקובע כי גוף מוסדי ינהל בכל קופת גמל בניהולו, פרט למסלולי השקעה מתמחים, מסלולי השקעה המותאמים לגיל העמיתים (אפשרות לבחירה בין שני מודלים: מודל ראשון עד גיל 50, בין גיל 50 ל-60 ומעל גיל 60 ומודל שני אוכלוסיות בטווח גילאים של 5-10 שנים), בהם ינוהלו כספי עמיתים שלא בחרו במסלול השקעה אחר, הוקמו בקופה החל מיום 1 בינואר 2016, מסלולי השקעה חדשים, מותאמי גיל, המהווים מסלולי ברירת מחדל לעמיתים שהצטרפו לקרן החל מאותו יום.

כמו כן, ביום 1 בינואר 2016 מוזגה הראל עתידית לתוך החברה המנהלת וקופת הראל גילעד גמל, קופה בניהול הראל עתידית, מוזגה, על כל מסלוליה, מיזוג טכני, לתוך הקופה.

החל מיום 1 בינואר 2016, שונה שמה של הקופה להראל גמל וקיימים בה 13 מסלולי השקעה, כדלקמן:

- (1) הראל אג"ח עד 25% מניות (לשעבר - הראל עצמה תעוז)
- (2) הראל גמל לגילאי 50 עד 60 (לשעבר - הראל קופת גמל)
- (3) הראל גמל מסלול מניות (לשעבר: הראל - בז (מניית))
- (4) הראל גמל אג"ח עד 10% מניות (לשעבר - הראל - שחף (עד 10% מניות))
- (5) הראל גמל שקלי טווח קצר (לשעבר - הראל עצמה שקלי קצר)
- (6) הראל גמל אג"ח ללא מניות (לשעבר - הראל עצמה ללא מניות)
- (7) הראל גמל מסלול שקלי (לשעבר - הראל עצמה שקלי)
- (8) הראל גמל אג"ח קונצרני (לשעבר - הראל עצמה אג"ח)
- (9) הראל גמל אג"ח (לשעבר - הראל - גילעד גמל כללי)
- (10) הראל גמל לגילאי 50 ומטה (לשעבר - הראל גילעד גמל כללי 2)
- (11) הראל גמל לגילאי 60 ומעלה (לשעבר - הראל גילעד גמל ניב (עד 10% מניות))
- (12) הראל גמל מסלול כהלכה (לשעבר - הראל - גילעד גמל כהלכה)
- (13) הראל גמל מסלול חו"ל (לשעבר - הראל גילעד גמל אג"ח)

ביום 24 בפברואר 2016 אושר שינוי בתקנון הקופה כך ששיעור המניות במסלול הראל גמל אג"ח הוגבל ל-20% מניות ושם המסלול שונה בהתאם להראל אג"ח עד 20% מניות. השינוי ייכנס לתוקפו ביום 1 במאי 2016.